Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δραχ. 3,50

ΗΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκεκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας —Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932—
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὲς 100. Ἐξάμηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία φράγκα γαλλικὰ 60, ἑξάμηνη 35 καὶ τρίμηνη 20.
ΑΜΕΡΙΚΗΣ: Ἐτησία δολλάρια 4, ἑξάμηνη 2 καὶ τρίμηνη 1.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩΙ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 39ος | *Ἀθῆναι 10 Σεπτεμβρίου 1932* | *Ἔτος 54ον.—Ἀριθ. 41*

ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ ΚΑΙ ΖΗΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ MARK TWAIN

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Πηγαίνετε λοιπόν, δειλοί, πάρτε ὅπλα καὶ φυλάτε τὴν πόρτα ἐνόσω ἐγὼ θὰ στείλω νὰ φωνάξω τὴ φρουρά, εἶπε ὁ Χούγκ.

Προχώρησε κατὰ τὴν πόρτα, στάθηκε καὶ εἶπε στὸν Μίλς:

— Μὴ χειροτερεύετε τὴ θέση σας δοκιμάζοντας νὰ δραπετεύσετε.

— Νὰ δοκιμάσω νὰ δραπετεύσω; Μὴν τὴν ἔχεις αὐτὴ τὴν ἔννοια, ἀδελφέ μου. Δὲν φεύγω ἀπὸ τὴν ἰδιοκτησία μου. Γιατὶ ὁ Μίλς Χένδον εἶναι κύριος τοῦ Χένδον Χὼλλ καὶ θὰ μείνει ἐδῶ. Αὐτὸ στὸ βεβαιώνω ἐγώ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΣ'
Ἀπαρνημένος

Ὁ βασιλιὰς σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα ἔμενε ἀμίλητος καὶ σκεπτικός. Ὅταν ἔμειναν μόνοι τους, στράφηκε στὸν Μίλς καὶ τοῦ εἶπε:

— Παράδοξο. Πολὺ παράδοξο. Δὲν ξέρω πῶς νὰ τὸ ἐξηγήσω.

—Ὄχι τόσο παράδοξο ὅσο σᾶς φαίνεται, Μεγαλειότατε. Τὸν γνωρίζω. Ἔτσι θὰ φερνόταν. Ἀπὸ μικρὸς ἦταν δόλιος καὶ κατεργάρης.

— Ἄχ, δὲν μιλῶ γι' αὐτόν, σὲρ Μίλς.

—Ὄχι γι' αὐτόν; Ἀλλὰ γιὰ ποιὸν λοιπόν; Τί βρίσκεις παράδοξο;

— Ποὺ δὲν ψάχνουν παντοῦ νὰ βροῦν τὸν βασιλιά.

— Τί; Πῶς; Δὲν σὲ καταλαβαίνω.

—Ἀλήθεια; Δὲν σοῦ φαίνεται παράδοξο πῶς δὲν στέλνουν παντοῦ καβαλλάρηδες νὰ μὲ ζητήσουν; Πῶς δὲν στέλνουν ἐγκύκλιες σὲ ὅλες τὶς ἀρχές, ὅπου νὰ περιγράφουν τὰ χαρακτηριστικά μου γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ μὲ βροῦν εὐκολώτερα; Δὲν εἶναι γιὰ ὅλους μεγάλη δυστυχία ποὺ ἡ κεφαλὴ τοῦ κράτους ἔχει χαθεῖ κι' ἡ χώρα μένει ἀκυβέρνητη;

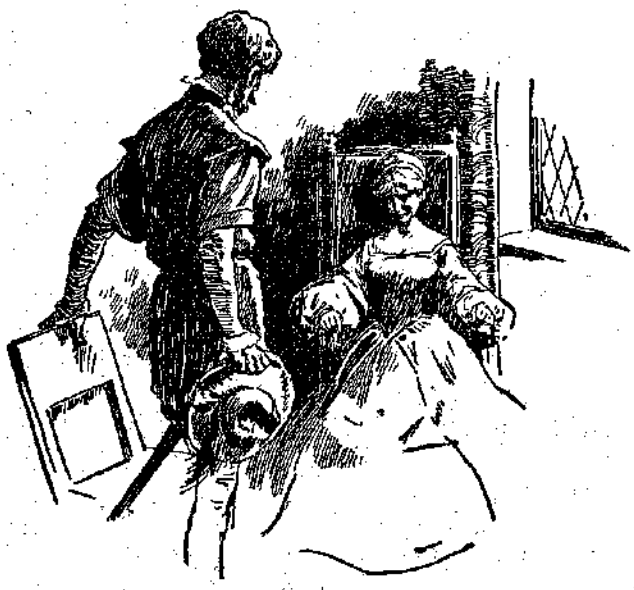

«Ὁ Μίλς ἀπώθησε τὸ πουγγί, σηκώθηκε καὶ στάθηκε ὄρθιος μπροστὰ στὴ λαίδη Ἐδίθ». (Σελ. 482, στ. γ'.)

— Δίχως ἄλλο, βασιλιά μου, αὐτὸ δὲν τὄχα σκεφθεῖ, εἶπε ὁ Χένδον.

Καὶ πρόσθεσε σιγὰ ἀναστενάζοντας;

— Τὸ δυστυχισμένο τὸ παιδί. Δὲν τοῦ φεύγει αὐτὴ ἡ μεγαλομανία ἀπ' τὸ μυαλό του.

Ὁ Ἐδουάρδος ἐξακολούθησε:

—Ἔχω ὅμως ἕνα σχέδιο ποὺ θὰ μᾶς βοηθήσῃ καὶ τοὺς δυό μας νὰ βροῦμε τὸ δίκιο μας. Θὰ γράψω ἕνα γράμμα σὲ τρεῖς γλῶσσες: λατινικά, ἑλληνικὰ καὶ ἀγγλικά. Θὰ τὸ πάρῃς καὶ αὔριο τὸ πρωΐ θὰ τρέξῃς μὲ τάλογό σου στὸ Λονδῖνο. Νὰ μὴ τὸ δώσῃς σὲ κανένα ἄλλον παρὰ στὰ χέρια τοῦ θείου μου, τοῦ λόρδου Χέρτφορδ, καὶ μόλις τὸ ἰδῇ θὰναγνωρίσῃ ἀμέσως τὸ γράψιμό μου. Τότε θὰ στείλῃ εὐθὺς συνοδεία νὰ μὲ πάρῃ.

— Δὲν θάταν πιὸ φρόνιμο, βασιλιά μου, νὰ περιμέναμε ἐδῶ ὥςπου νὰ ποδειχθῇ πῶς εἶμαι ὁ ἀληθινὸς κληρονόμος καὶ νὰ πάρω τὰ χτήματά μου στὴν κατοχή μου; Τότε θὰ μποροῦσα καλύτερα...

— Σώπα! τὸν ἔκοψε ἀπότομα ὁ βασιλιάς. Τί εἶναι ἡ τιποτένια σου κληρονομιὰ καὶ οἱ δικές σου ἔννοιες μπρὸς στὸ καλὸ ἑνὸς ὁλόκληρου λαοῦ καὶ τὴ διατήρηση ἑνὸς θρόνου;

Ὕστερα πρόσθεσε σὲ μαλακώτερο τόνο, σὰ νὰ μετάνοιωνε ποὺ εἶχε μιλήσει ἔτσι;

—Ὑπάκουσε σ' αὐτὸ ποὺ σοῦ λέω καὶ μὴν ἔχῃς κανένα φόβο. Θὰ σοῦ δώσω τὸ δίκιο σου καὶ θὰ διατάξω νὰ σοῦ ἐπιστραφῇ ἡ κληρονομιά σου. Καὶ θὰποχτήσῃς μάλιστα καὶ περισσότερα· γιατὶ δὲν θὰ ξεχάσω τὶς ὑπηρεσίες σου καὶ θὰ σὲ ἀνταμείψω.

Μ' αὐτὰ τὰ λόγια πῆρε μιὰ πέννα καὶ ἄρχισε νὰ γράφῃ. Ὁ Μίλς τὸν παρατηροῦσε μὲ καλοσύνη καὶ συλλογιζόταν:

—Ἂν δὲν τὸν ἤξερα, θὰ ἔλεγα πῶς εἶναι στάλήθεια ὁ βασιλιὰς ποὺ μοῦ μιλάει. Δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰρνηθῇ πῶς ὅταν μιλάῃ ἔτσι, ἔχει πραγματικὰ τὸ ὕφος καὶ τὸ μεγαλεῖο ἑνὸς ἀληθινοῦ βασιλιά. Ἀπὸ ποῦ τὰ πῆρε αὐτά; Γιὰ κοίτα τώρα, κάθεται καὶ γράφει τὰ ὀρνιθοσκαλίσματά του, ποὺ λέει πῶς εἶναι ἑλληνικὰ καὶ λατινικά. Καὶ ἂν δὲν βρῶ καμμιὰ ξυπνη

δικαιολογία γιὰ νὰ τοῦ βγάλω τούτη τὴν ἰδέα ἀπ' τὸ μυαλό, θάναγκασθῶ αὔριο τὸ πρωΐ νὰ ξεκινήσω γιὰ τὸ Λονδῖνον.

Σιγὰ-σιγὰ ὡστόσο οἱ σκέψεις τοῦ Μίλς ξαναγύρισαν στὰ τελευταῖα περιστατικὰ καὶ βυθίστηκε σὲ τέτοια συλλογή, ὥστε ὅταν τοῦ ἔδωσε ὁ βασιλιὰς τὸ γράμμα του, τὸ ἔχωσε στὴν τσέπη του, χωρὶς νὰ ξέρῃ τί κάνει.

— Τί περίεργοι ποὺ ἦταν οἱ τρόποι της, μονολογοῦσε. Φαινόταν σὰ νὰ μὲ εἶχε ἀναγνωρίσει κι' ὅμως ἔδειχνε σὰ νὰ μὴ μὲ γνώριζε... Αὐτὰ βέβαια εἶναι δυὸ πράγματα ἀντίθετα, αὐτὸ τὸ ξέρω. Δὲν μπορῶ νὰ τὰ συνδυάσω μεταξύ τους. Κι' οὔτε μπορῶ, ὅσο κι' ἂν σκεφθῶ, ν' ἀποκλείσω τὸ ἕνα καὶ νὰ παραδεχθῶ μονάχα τὸ ἄλλο. Ἡ ἀλήθεια θὰ εἶναι αὐτή: Θ' ἀναγνώρισε τὴ φωνή μου, τὸ πρόσωπό μου, τὸ παράστημά μου. Πῶς μποροῦσε νὰ γίνῃ ἀλλοιῶς; Κι' ὅμως εἶπε πῶς δὲν μὲ γνωρίζει, κι' αὐτὸ θὰ εἶναι ἀλήθεια, γιατὶ δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ πῇ ψέμματα. Γιὰ στάσου ὅμως—τώρα ἀρχίζω νὰ μπαίνω στὸ νόημα! Δίχως ἄλλο αὐτὸς θὰ τὴν ἔπιασε, θὰ τὴν πρόσταξε, θὰ τὴν ἀνάγκασε νὰ πῇ αὐτὸ τὸ ψέμμα. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἐξήγηση! Αὐτὴ εἶναι ἡ λύση τοῦ αἰνίγματος! Φκινόταν σὰ νὰ κόντευε νὰ λιποθυμήσῃ ἀπ' τὸ φόβο της. Μπροστά του δὲν τολμοῦσε νὰ φερθῇ διαφορετικά. Θὰ πάω νὰ τὴ βρῶ. Κι' ὅταν τὴ συναντήσω τώρα ποὺ ἐκεῖνος λείπει, δὲν θὰ μοῦ κρύψῃ τὴν ἀληθινὴ πεποίθησή της. Θὰ θυμηθῇ τὰ παιδικά μας χρόνια ποὺ παίζαμε μαζί. Αὐτὸ θὰ μαλακώσῃ τὴν καρδιά της καὶ δὲν θὰ μὲ ἀπαρνηθῇ, ἀλλὰ θὰ μὲ ἀναγνωρίσῃ. Αὐτὴ δὲν εἶναι δολία. Πάντοτε ἦταν εἰλικρινὴς καὶ πιστή. Δὲν μπορεῖ τώρα νὰ πῇ ψέμματα, ὄχι!

Προχώρησε πρὸς τὴν ἔξοδο, ἀλλὰ τὴν ἴδια στιγμὴ ἡ πόρτα ἄνοιξε καὶ ἡ λαίδη Ἐδιθ μπῆκε μέσα. Φαινόταν πολὺ χλωμή, βάδιζε ὅμως σταθερὰ καὶ ἡ στάση της ἦταν γεμάτη χάρη. Τὸ πρόσωπό της ἔδειχνε τὴν ἴδια θλιμμένη ἔκφραση ὅπως καὶ πρίν.

Ὁ Μίλς ἔτρεξε κοντά της μὲ χαρὰ κι' ἔμπιστοσύνη· μὰ ἐκείνη τὸν σταμάτησε μὲ μιὰ ἀδιόρατη χειρονομία κι' αὐτὸς νέμεινε σὰ ριζωμένος στὴ θέσι του. Ἡ λαίδη Ἐδιθ κάθησε καὶ τοῦ κάνε ἀκόμα νὰ καθήσῃ κι' ἐκεῖνος ἀφοῦ τὴν κοίταξε τὴν ἔτσι πῶς τὸν θεωροῦσε σὰν ξένον καὶ ὄχι σὰν τὸν παλιόν φίλο καὶ παιδικό σύντροφο.

Ἡ ἐπιθυμία τοῦ Μίλς γιὰ τὸ φέρσιμο ἀπροσώπου ἦταν τόση, ὥστε γιὰ μιὰ στιγμὴ συλλογίστηκε κι' ἐκεῖνος, ἂν πραγματικὰ ἤξερε αὐτὸ ποὺ νόμιζε γνωρίζει ὁ

καὶ ὑποστήριζε. Ἡ λαίδη Ἐδιθ ἄρχισε νὰ λέγῃ:

— Κύριέ μου, ἔρχομαι νὰ σᾶς προειδοποιήσω. Δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ βγάλῃ κανεὶς ἀπὸ ἕνα τρελλὸ τὴν ἰδέα ποὺ εἶναι ριζωμένη στὸ μυαλό του. Μπορεῖ ὅμως νὰ τὸν προειδοποιήσῃ γιὰ νὰ μὴν ἐκθέτῃ τὸν ἑαυτό του σὲ κίνδυνο. Πιστεύω πὼς αὐτὸ ποὺ φαντάζεσθε σᾶς φαίνεται πὼς εἶναι ἡ ἀλήθεια, καὶ γι' αὐτὸ δὲν εἶσθε ἀξιόποινος. Ὡστόσο μὴ λέτε φανερὰ αὐτὸ ποὺ φαντάζεσθε. Γιατὶ μπορεῖ νὰ σᾶς βλάψῃ πολύ.

Τὸν κοίταξε ψύχραιμα γιὰ μιὰ στιγμὴ στὸ πρόσωπο καὶ ἐξακολούθησε.

— Εἶναι τόσο μᾶλλον ἐπικίνδυνο γιὰ σᾶς, γιατὶ πραγματικὰ ἔχετε μεγάλη ὁμοιότητα μὲ τὸ νεκρό.

—Ἄλλὰ γιὰ τὄνομα τοῦ Θεοῦ, Ἐδίθ, εἶμαι ἐγὼ ὁ ἴδιος!

— Τὸ πιστεύω ὅτι τὸ φαντάζεσθε. Δίχως ἄλλο αὐτὴ θὰ εἶναι ἡ πεποίθησή σας, ἀλλὰ σᾶς λέω ἄλλη μιὰ φορὰ νὰ φυλαχθῆτε. Ὁ σύζυγός μου εἶναι ὁ κύριος ἐδῶ. Ἡ δύναμη του εἶναι σχεδὸν ἀπεριόριστη. Ἂν δὲν μοιάζατε μὲ τὸν ἄνθρωπο ποὺ λέτε πὼς εἴσθε, ὁ ἄντρας μου θὰ σᾶς ἄφηνε νὰ κάνετε ὅ,τι θέλετε. Ἀλλὰ ἐπειδὴ μοιάζετε πολύ, πιστέψτε με, τὸν ξέρω καλὰ καὶ γνωρίζω τί θὰ κάνῃ. Θὰ σᾶς καταγγείλῃ γιὰ ἀπατεῶνα καὶ ὅλοι θὰ τὸν πιστέψουν.

Κοίταξε πάλι ψύχραιμα τὸν Μίλς κι' ἐξακολούθησε:

— Καὶ ἂν ἀκόμη εἶσαστε ὁ Μίλς Χένδον, καὶ τὸ ἀναγνώριζε, καὶ ὅλοι γύρω του τὸ ἀναγνώριζαν—προσέξτε τὰ λόγια μου καὶ βάλτε τα στὸ μυαλό σας—καὶ πάλι θὰ διατρέχατε τὸν ἴδιο κίνδυνο, καὶ πάλι θὰ γύρευε νὰ σᾶς ἐκδικηθῇ. Θὰ ἀρνιόταν νὰ σᾶς ἀναγνωρίσῃ, θὰ σᾶς κατήγγελλε, καὶ κανένας δὲν θὰ τολμοῦσε νὰ σταθῇ στὸ πλευρό σας.

— Αὐτὸ τὸ πιστεύω καὶ ἐγώ, εἶπε ὁ Μίλς μὲ πίκρα. Ἡ βία, ὅταν εἶναι ἄξια νὰ κάνῃ κανένα νἀρνηθῇ τὸν παιδικό του φίλο, βρίσκει πολὺ πιὸ εὔκολα ὑπακοὴ ὅταν πρόκειται γιὰ ζωὴ καὶ γιὰ θάνατο καὶ γιὰ τὸ καθημερινὸ ψωμί.

Τὰ μάγουλα τῆς λαίδης κοκκίνησαν γιὰ μιὰ στιγμὴ καὶ κατέβασε τὰ μάτια της. Ὕστερα ὅμως εἶπε, κι' ἡ φωνή της δὲν ἐπρόδιδε καμμιὰ ταραχὴ καθὼς μιλοῦσε:

— Σᾶς συμβούλεψα καὶ πρὶν καὶ σᾶς συμβουλεύω ἄλλη μιὰ φορά: Φύγετε. Ἂν μείνετε, εἶναι ὁ θάνατος σας. Ὁ Σὲρ Χοῦγκ εἶναι ἕνας τύραννος καὶ δὲν γνωρίζει οὔτε οἶκτο οὔτε ἔλεος. Ὁ δυστυχισμένος Μίλς κι' ὁ Ἀρθοῦρος κι' ὁ καλός μου κηδεμόνας Σὲρ Ριχάρδος πῆγαν πρὶν ἀπ' αὐτὸν στὸν τάφο κι' ἔτσι εἶναι ἥσυχοι κι' ἀσφαλισμένοι. Θα ἦταν καλύτερο καὶ γιὰ σᾶς νὰ βρισκόσαστε μαζί τους, παρὰ στὰ χέρια αὐτοῦ τοῦ κακούργου. Μ' αὐτὸ ποὺ ὑποστηρίζετέ εἶναι σὰν νὰ ζητᾶτε νὰ τοῦ πάρετε τὸν τίτλο του καὶ τὴν περιουσία του. Τοῦ ἐπιτεθῆκατε μέσα στὸ ἴδιο του τὸ σπίτι. Ἂν μείνετε ἐδῶ, εἶστε χαμένος. Μὴ διστάζετε οὔτε λεπτό! Ἂν δὲν ἔχετε ἀρκετὰ χρήματα, πάρτε αὐτὸ τὸ ποογγί καὶ δωροδοκῆστε τοὺς ὑπηρέτες γιὰ νὰ σᾶς βοηθήσουν στὴ φυγή σας. Ἄχ ἀκοῦστε τὴ συμβουλή μου, δυστυχισμένε! Σωθῆτε ὅσο εἶναι ἀκόμα καιρός!

Ὁ Μίλς ἀπώθησε μὲ τὸ χέρι του τὸ πουγγί, σηκώθηκε ἀπὸ τὸ κάθισμά του καὶ στάθηκε ὄρθιος μπροστὰ στὴ λαίδη Ἐδίθ.

— Κάνετέ μου μιὰ χάρη, εἶπε. Κοιτάξτε με στὰ μάτια γιὰ νὰ δῶ ἂν μπορεῖτε νὰ ὑποφέρετε τὸ βλέμμα μου. Ἔτσι. τώρα ἀπαντῆστε μου ἀληθινά: Εἶμαι ὁ Μίλς Χένδον;

—Ὄχι. Δὲν σᾶς γνωρίζω.

—Ὀρκισθῆτε το!

Ἡ ἀπάντηση δόθηκε σιγανὴ μὰ καθαρή:

— Τὸ ὁρκίζομαι!

— Αὐτὸ εἶναι ἀπίστευτο!

— Φύγετε, ἔκανε ἡ λαίδη ἀνυπόμονα. Γιατὶ σκορπᾶτε τὸν πολύτιμο καιρό σας; Φύγετε νὰ σωθῆτε.

Δὲν πρόφτασε νὰ τελειώσῃ τὰ λόγια της. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη παρουσιάστηκαν οἱ φρουροὶ τοῦ πύργου καὶ ἄρχισε σωστὸς ἀγώνας μεταξύ τους καὶ τοῦ Μίλς. Μὰ ἐκεῖνοι ἦταν πολλοί. Σὲ λίγη ὥρα κατόρθωσαν νὰ τὸν ἀφοπλίσουν, νὰ τὸν δέσουν καὶ νὰ τὸν σύρουν ἔξω. Μαζὶ μ' αὐτὸν ἔπιασαν καὶ τὸν βασιλιά. Τὸν ἔδεσαν κι' αὐτὸν καὶ τὸν ὡδήγησαν μαζὶ μὲ τὸν προστάτη του στὴ φυλακή.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ

Η ΣΥΝΝΕΦΙΑ ΚΙ' Η ΞΑΣΤΕΡΙΑ

Ἡ Συννεφιὰ κι' ἡ Ξαστεριὰ συναντηθήκανε μιὰ μέρα στὸ σπίτι τοῦ πατέρα τους τοῦ Χρόνου.

Ἡ πρώτη γυρνᾶ μὲ κλαψιάρικο ὕφος καὶ λέει στὸν πατέρα της:

— Γιατί, πατέρα μου, ὅπου κι' ἂν πῆγα μὲ βαρυγκόμησαν μὲ πίκρα καὶ μὲ κάκια, ἐνῶ τὴν ἀδερφή μου ἀπ' ἐδῶ, ὅπου κι' ἂν πάγῃ, τὴν καλοδέχονται;

Κι' ὁ πατέρας τους ἀπάντησε:

— Κόρες μου, ἴδέστε ἡ μιὰ τὴν ἄλλη! Καθένας ἀπὸ λόγου του μισιέται ἢ ἀγαπιέται.

(Διασκευή) ΔΗΜ. ΚΟΚ.

JOHANN GOTTFRIED HERDER

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ ΤΟΥ ΔΡΑΚΟΝΤΑ

Τρέχει καβάλα ὁ Ὄλουφ
μακριὰ μέσ' στὴ νυχτιά,
τοὺς φίλους του νὰ φέρῃ
στὸ γάμο του ταχυά.

Τριγύρω τοῦ Συλφίδες
χορεύουν ταῖρι-ταῖρι.
Τοῦ Δράκοντα ἡ κόρη
τὸν ἄρπαξε ἀπ' τὸ χέρι.

—Καλῶς μᾶς ἦρθες, Ὄλουφ,
στὴν ἄκρη τῆς ἐρήμου.
Ἔλα μέσ' στὸ χορό μας,
καὶ χόρεψε μαζί μου!

—Δὲ θέλω νὰ χορέψω
μαζὶ μὲ σᾶς, καλές μου.
Αὔριο τὴν αὐγούλα
γιορτάζω τὶς χαρές μου!

—Ὄλουφ, ἄσε τοῦ γάμου
τὴν ταπεινὴ τὴν ἔννοια.
Ἂν ἔρθῃς θὰ σοῦ δώσω
σκιρούνια χρυσαφένια,

Μεταξωτή, λεπτούλα
κι' ὁλόλευκη χλαμύδα,
Ποὺ ἡ μάγνα μου ἔχει πλέξει
μὲ μιὰ φεγγαραχτίδα

—Δὲ θέλω νὰ χορέψω
μαζὶ μὲ σᾶς, καλές μου.
Αὔριο τὴν αὐγούλα
γιορτάζω τὶς χαρές μου.

—Ἂν ἔρθῃς νὰ χορέψῃς
ὅπως ἡ Μοῖρα γράφει,
θὰ σοῦ χαρίσω ἀκόμα
ἕνα σακκὶ χρυσάφι.

—Ἕνα σακκὶ χρυσάφι
τὸ παίρνω μὲ χαρά μου,
μὰ δίχως νὰ χορέψω
μαζὶ μὲ σέ, κυρά μου!

—Δὲ θέλεις νὰ χορέψῃς;
Πολὺ θὰ σοῦ κοστίσῃ.
Θαματερὴ ἀρρώστεια
θἄρθῃ νὰ σὲ χτυπήσῃ!

Χλωμὸ σ' ἄγριο τοῦ ἄπιτ
τὸ πέταξε μὲ φορά.
—Τράβα γιὰ τὴν Κυρά σου,
δίχως νὰ χάνῃς ὥρα.

Τῆς πόρτας του ὅταν βγάζει
τὴ σιδερένια ἀμπάρα,
Ἡ μάννα του μὲ τρόμο
τὸν βλέπει καὶ λαχτάρα.

—Γιόκα μου, τί ἔχεις, πές μου,
καὶ κάτω ἀπ' τὴν κουκούλα
μοιάζεις χλωμὸς σὰ φύλλο,
ποὺ τὸ χτυπάει ἡ βροχούλα;

—Τὴν κόρη, ἐγὼ ὅταν εἶδα
στὰ σκοτεινὰ βασίλεια,
τοῦ Βασιλιὰ τοῦ Δράκου,
παγώσαν μου τὰ χείλια!

—Γιόκα μου, ἔχεις ἐμένα
μαζὶ γιὰ νὰ πονοῦμε.
Μὰ στὴν καλή σου, πές μου,
τί θέλεις νὰ τῆς ποῦμε;

—Πέστε της πὼς ἐπῆγα
στὸ δάσος νὰ δαμάσω
Τ' ἄλογα καὶ τὰ νέα
σκυλιὰ νὰ δοκιμάσω!

Μόλις γλυκοχαράζει
ἡ ροδαλὴ ἡ αὐγούλα,
Μὲ τὴν αὐλή της ὅλη
ἔφτασε κι' ἡ νυφούλα.

Κρασί, γλυκὰ προσφέρουν.
—Πέστε μου, ὁ δικός μου
Ὁ Ὄλουφ ποῦ ἔχει πάει,
ὁ ἀρραβωνιαστικός μου;

—Ὁ Ὄλουφ πάει καβάλα
στὸ δάσος νὰ δαμάσῃ
Τ' ἄλογα καὶ τὰ νέα
σκυλιὰ νὰ δοκιμάσῃ

Σηκώνει μιὰ πορφύρα
μὲ χέρι παγωμένο
Ἡ νύφη, κι' ἐκεῖ βρίσκει
τὸν Ὄλουφ πεθαμένο!

(Ἀπ' τὸ Γερμανικὸ) ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟ ΧΑΡΡΥ ΚΟΜΠΛΕΝ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΚΘ'.

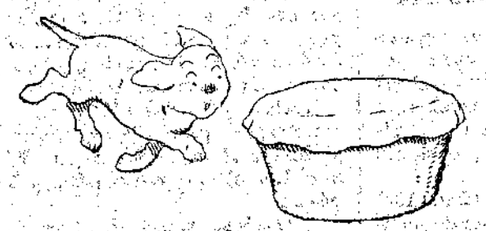

Ἂς ἀφήσουμε τὸ Ροδίτη στὸ ποτάμι κι' ἂς πιάσουμε τώρα τὸν Καροτῆ.

Τὸν θυμᾶστε βέβαια τὸ σκύλο τοῦ Θηριοτροφείου. Κι' αὐτὸς εἶχε κάνει ἀνταρσία, κι' αὐτὸς τόχε σκάσει μὲ τοὺς συντρόφους του, κι' αὐτὸς βρέθηκε μιὰ μέρα μονάχος κι' ἐλεύθερος νὰ πάγῃ ὅπου θέλει.

Ὅπως καὶ τἄλλα ζῶα, ἄρχισε κι' ὁ Καροτῆς νὰ τριγυρίζῃ δῶθε-κεῖθε, καὶ στὴν ἀρχὴ ἦταν πολὺ εὐχαριστημένος.

— Τί ὡραῖο πράμμα ποὺ εἶναι ἡ ἐλευθερία! συλλογιζόταν. Καλὰ λένε πὼς ἀξίζει καλύτερα μιᾶς ὥρας ἐλεύθερη ζωή, παρὰ σαράντα χρόνια σκλαβιὰ καί... Θηριοτροφεῖο!

Ἀλλὰ σὲ λίγο ἔνοιωσε τὸ στομάχι του νὰ παίζῃ ταμπουρὰ καὶ Καραϊσκάκη.

— Τί ἄσχημο πράμμα ἡ πεῖνα! συλλογίστηκε τότε. Ὅταν μάλιστα δὲν ἔχει κανένας σπίτι κι' ἀφεντικά... Τί θὰ φάω; Πρέπει νὰ βρῶ κάτι γιὰ νὰ μὴν ψοφήσω.

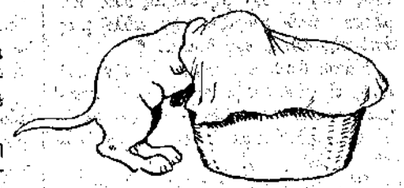

Εἶδε μιὰν αὐλόπορτα ἀνοιχτὴ καὶ μπῆκε μέσα μὲ τὴν ἐλπίδα κάτι νὰ βρῇ. Πράγματικῶς, κάπου ἐκεῖ-χάμω, εἶδε ἕνα καλάθι σκεπασμένο μὲ μιὰ πετσέτα.

— Κάτι φαγώσιμο θἄχῃ μέσα αὐτὸ τὸ καλάθι! συλλογίστηκε μὲ χαρά. Γιὰ νὰ ἰδοῦμε!

Καὶ παραμέρισε μὲ τὴ μύτη του τὴν πετσέτα κι' ἔχωσε μέσα στὸ καλάθι ὅλο του τὸ κεφάλι.

Ἀλίμονο! Τὸ καλάθι δὲν εἶχε μέσα παρὰ σαλιάγκους, κι' ὅταν ὁ Καροτῆς ἔβγαλε τὸ κεφάλι του, ἦταν γεμάτο ἀπ' αὐτὰ τὰ ζωντανά, ποὺ ἄρχισαν κιόλα νὰ περπατοῦν ἀπάνω του μὲ τὰ κεράτα τους ἔξω, σὰ νὰ βρίσκονταν στὸ σπίτι τους! Προχωροῦσαν καὶ στὸ σῶμα του, κατέβαιναν καὶ στὴν οὐρά του.

— Μπά, τί ἀνάγωγα ζῶα! συλλογίστηκε μὲ θυμὸ καὶ μὲ ἀηδία ὁ Καροτῆς. Πρῶτο, δὲν τρώγουνται ἀπὸ σκύλους. Καὶ δεύτερο, κολλοῦν ἀπάνω σου σὰν τσιμπούρια! Νὰ χαθῆτε, παλιοσαλιάγκοι, μυξῆδες, ἐλεεινοί!

Ἔτρεξε, κουνήθηκε, τινάχτηκε, κυλίστηκε χάμω, κι' ἐπιτέλους κατάφερε νὰ πετάξῃ ἀπὸ πάνω του τοὺς σιχαμένους σαλιάγκους.

Ἀλλὰ μ' αὐτό, ἡ πεῖνα του βέβαια δὲ λιγόστεψε. Κι' ὁ πεινασμένος σκύλος ἐξακολούθησε νὰ τριγυρίζῃ μήπως ἔβρισκε τίποτα καλύτερο νὰ φάῃ.

Ἦταν ἀκόμα μέσα στὴν αὐ-

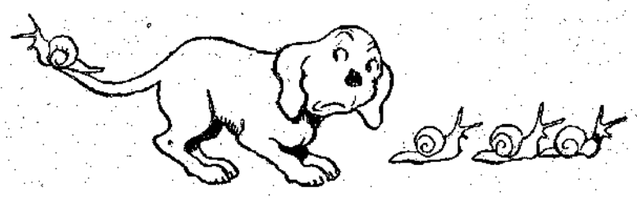

λὴ ὅπου εἶχε ἰδεῖ τὸ καλάθι. Πάρα πέρα, σὲ μιὰν ἄκρη, βλέπει ἕνα στρογγυλὸ σιδερένιο τραπεζάκι; Μπά! τ' εἶν' ἐκεῖ πάνω; Μυρίζει τόσο ὄμορφα!

('Ακολουθεῖ) **Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ**

ΚΑΛΟΘΥΜΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΚΟΘΥΜΗΤΑ

ΧΤΥΠΗΜΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΣΜΑ

Πρὶν ἀκόμη ἀρχίσω νὰ πηγαίνω στὸ σχολεῖο, ἔτυχαν τοῦ πατέρα μου ἀναποδιὲς στὸ ἐμπόριό του, καὶ γιὰ νὰ τὶς ἀντιμετωπίσῃ, ἀναγκάστηκε νὰ πουλήσῃ τὸ σπίτι μας ποὺ τὸ εἶχε χτίσει στὴ γωνία ἑνὸς κεντρικοῦ δρόμου.

Καὶ πιάσαμε ἄλλο μὲ νοίκι. Αὐτὸ τὸ νέο σπίτι ἦταν μιὰ ὡραία μονοκατοικία κι' εἶχε μιὰ εὐρύχωρη αὐλή, καλοστρωμένη μὲ πλάκες.

Στὸ βάθος, κοντὰ στὸν τοῖχο ποὺ ἀντίκρυζε ὅποιος ἀνοιγε τὴν ἐξώπορτά, μας, ἦταν ἕνα πηγάδι μὲ πέτρινο φιλιατρὸ ἄρκετὰ ψηλό, κι' ἀπάνω α' αὐτό, στερεωμένο, ἕνα μαγγάνι γιὰ νὰνεβοκατεβαίνῃ εὔκολα ὁ κουβάς.

Ἀπέναντι ἀπὸ τὸ πηγάδι ἦταν ἕνας τοῖχος ὄχι ψηλότερος ἀπὸ δυὸ μέτρα, ποὺ χώριζε τὴν αὐλή μας ἀπὸ τὴν αὐλὴ τοῦ διπλανοῦ.

Κάτω ἀπὸ τὸν τοῖχο αὐτὸν καὶ πρὸς τὸ μέρος τῆς αὐλῆς μας, ἦταν μιὰ μεγαλούτσικη ἀλτάνα καὶ μέσα σ' αὐτὴν ἐφύτεψε ἡ μητέρα μου φυτὰ καὶ ἄνθη.

Ἦταν ἀκόμη στὴ μέση τῆς αὐλῆς μιὰ μεγάλη ἀκακία, ποὺ ἡ κορυφή της ξεπερνοῦσε τὴν ταράτσα καὶ τὰ κερασίδια τοῦ σπιτιοῦ, κι' ὁ κορμός της ἦταν τόσο χοντρός, ποὺ δὲν μποροῦσα τότε νὰ τὸν ἀγκαλιάσω μὲ τὰ χέρια μου.

Ὅταν τὴν ἄνοιξη ἄνθιζε, μοσχοβολοῦσε ὅλη ἡ γειτονιά, κι' οἱ διαβάτες ἀκόμη, ἅμα ἔφταναν ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι μας, στεκόντουσαν λιγάκι κι' ἔπαιρναν βαθειὲς ἀναπνοὲς γιὰ νὰ χαρτάσουν πιὸ πολὺ τὴν εὐωδιά τῆς ἀκακίας.

Μέσα σ' αὐτὴ τὴν αὐλὴ ἐγὼ ἔκανα τὰ παιγνίδια μου, γιατὶ ἡ μητέρα μου δὲν μ' ἄφηνε νὰ παίζω μὲ τὰ παιδιὰ στὸ δρόμο.

Τὸ παιγνίδι ποὺ μοῦ ἄρεσε περισσότερο ἀπ' ὅλα ἦταν νὰ γυρίζω τὸ μαγκάνι γιὰ νὰ κατεβαίνῃ ὁ κουβὰς στὸ πηγάδι.

Ἡ μητέρα μου, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ πήγαμε σ' αὐτὸ τὸ σπίτι, μοῦ σύστησε ὄχι μόνο νὰ μὴ πιάσω τὸ χέρι τοῦ μαγκανιοῦ, μὰ οὔτε καὶ νὰ ζυγώσω στὸ πηγάδι, γιατὶ ἦταν φόβος νὰ πέσω μέσα καὶ νὰ πνιγῶ.

Ἀκόμη, γιὰ νὰ μὲ φοβίσῃ περισσότερο καὶ νὰ μὴ τὸ πλησιάζω, ὅταν μ' ἔβλεπε νὰ περνῶ ἄθελά μου δίπλα ἀπὸ τὸ μαγγανοπήγαδο, μοῦ φώναζε:

— Θυμήσου τί σοῦ εἶπα! μὴ ἐκεῖ, μή!

Αὐτὸ ὅμως τὸ ἀπαγορευτικὸ *μὴ* γιὰ τὰ περισσότερα μικρὰ παιδιὰ εἶναι ὁ πειρασμὸς ποὺ τὰ παρασέρνει νὰ κάνουν ἀντίθετα ἀπ' τὶς συμβουλὲς ποὺ τοὺς δίνουν οἱ μεγάλοι.

Ἔτσι κι' ἐγώ, ὅποτε μοῦ τύχαινε περίσταση, ζύγωνα στὸ πηγάδι καὶ γύριζα τὸ μαγγάνι.

Μὰ ἐκεῖνο, σὰ νὰ ἦταν ὁδηγημένο ἀπὸ τὴ μητέρα μου, μόλις ἄρχιζα νὰ τὸ γυρίζω τὴν εἰδοποιοῦσε μὲ τὸν ἰδιαίτερο ἐκεῖνο κρότο του ποὺ νευριάζει ὅσους τὸν ἀκοῦνε.

Ἐπεπειτόνανε τότε ἡ μητέρα μου, ἔβαζε τὶς φωνές, μ' ἔπαιρνε μέσα, μὲ μάλλωνε γερά, καὶ καμμιὰ φορά, ἀπάνω στὸ θυμό της, μοῦ τὶς ἔβρεχε κιόλας καὶ μ' ἔκανε νὰ τῆς ὑπασχεθῶ πὼς δὲ θὰ ξαναζυγώσω στὸ μαγκάνι.

Μὰ δὲ βαρυέσαι! Μόλις εὕρισκα τὴν εὐκαιρία, πάλι ἐκεῖ βρισκόμουν νὰ παίζω. Καὶ γιὰ νὰ κόψω αὐτὴ τὴ συνήθεια ἔπρεπε νὰ μὲ ἀναγκάσῃ τὸ ἴδιο τὸ μαγγάνι, καὶ νὰ πῶς...

Κάποτε ποὺ βρῆκα τὸν καιρὸ νὰ ξαμολήσω τὸν κουβὰ καὶ νὰ τὸν κατεβάζω γυρίζοντας ἀνάποδα καὶ σιγὰ-σιγὰ τὸ χερούλι τοῦ μαγγανιοῦ, δὲν ξέρω πῶς, μοῦ ξέφυγε ἀπὸ τὸ χέρι μου, καὶ μὲ τὸ βάρος τοῦ κουβὰ ἔρχισε νὰ στριφογυρίζῃ σὰν δαιμονισμένο.

Προσπάθησα νὰ τὸ συγκρατήσω, μὰ ὄχι μόνο δὲ μπόρεσα, παρὰ κι' ἔφαγα μ' αὐτὸ μιὰ στὸ κεφάλι ποὺ ἦταν ὅλη δική μου καὶ ποὺ μ' ἔκανε νὰ πέσω κάτω ἀπὸ τὸν πόνο καὶ νὰ βάλω ἄγριες φωνές.

Ἔτρεξε τότε ἡ μητέρα μου τρομαγμένη, μὲ πῆρε στὴν ἀγκαλιά της, καὶ σὰν εἶδε πὼς τὸ χτύπημα δὲν ἦταν σπουδαῖο, παρὰ μόνο πὼς μοῦ εἶχε κάνει ἕνα μικρὸ πρίξιμο, ἄρχισε νὰ μοῦ λέῃ:

— Καλὰ νὰ πάθῃς ποὺ δὲ μ' ἀκοῦς. Ἀ! μοῦ φαίνεται πὼς ἤπιες μέλι! ἔπρεπε νὰ σὲ χτυπήσῃ χειρότερα γιὰ νὰ μάθῃς ν' ἀκοῦς. Τώρα, σὰν σοῦ ἀρέσει, πήγαινε νὰ ξαναπιάσῃς τὸ μαγγάνι.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα ὄχι μόνο δὲν πήγα νὰ γυρίσω τὸ μαγγάνι, μὰ καὶ ἀπόφευγα νὰ περνάω ἀπὸ κοντά του, καὶ περιορίστηκα στὰ ἄλλα μου παιγνίδια.

Ἐκεῖ ποὺ ἔπαιζα μ' αὐτὰ τύχαινε κι' ἀντίκρυζα τὸ πηγάδι. Τότε θυμόμουνα μὲ τρόμο τὸ χτύπημα ποὺ ἔφαγα ἀπ' αὐτὸ καὶ νόμιζα πὼς ἔχασα τὸν κόσμο. Κι' ὅταν, ὕστερα ἀπὸ χρόνια, ἔτυχε νὰκούσω τὴ φράση ποὺ λέει ὁ λαὸς σὰν παροιμία, «τοῦ φάνηκε ὁ οὐρανὸς σφοντύλι» ἐκατάλαβα σὰν παιδὸς τί θέλει νὰ πῇ.

* *

Κάποιο ἀπόγευμα, καθὼς ἐσκάλιζα μ' ἕνα ξυλάκι τὸ χῶμα τῆς ἀλτάνας καὶ φύτευα σπόρους δεντρινοῦ, βρῆκα μιὰ πετρούλα λίγο πλατειά.

Τὴν πῆρα στὸ χέρι μου κι' ἀφοῦ τὴν κοίταξα λίγο, τῆς ἔδωσα μιὰ καὶ τὴν πέταξα πάνω ἀπὸ τὸν τοῖχο χωρὶς νὰ συλλογιστῶ ποῦ θὰ ἔπεφτε, καὶ ξακολούθησα τὸ σκάλισμα.

Δὲν εἶχαν περάσει περισσότερο ἀπὸ πέντε λεπτὰ ἀπὸ τὴν στιγμὴ ποὺ πέταξα τὴν πέτρα, ὅταν ἄκουσα νὰ ἀνοίγῃ ἡ ἐξώπορτά μας κι' εἶδα νὰ μπαίνῃ στὴν αὐλή μας μιὰ συμπαθητικιὰ γερόντισσα, ἡ κυρὰ Πελαγία, ποὺ ὅλοι στὴ γειτονιὰ τὴν ἔλεγαν ἡ Κρητικιά, γιατὶ ἦταν ἀπὸ τὴν Κρήτη.

Ἤρθε κατὰ μένα γελαστὴ καὶ μὲ ρώτησε:

— Ἴντα θὰ φυτέψῃς, ποὺ σκαλίζεις; Καὶ χωρὶς νὰ περιμένῃ νὰ τῆς ἀπαντήσω, ἄνοιξε τὸ χέρι τῆς καὶ δείχνοντάς μου στὴν παλάμη της τὴν πέτρα ποὺ εἶχα ἐγὼ πετάξει, μοῦ εἶπε:

— Σύ, γιόκα μου, ἔρριξες τούτη δὰ τὴν πετρούλα, καὶ παρὰ λίγο νὰ χτυπήσῃς μ' αὐτὴ στὴν αὐλή μας ἕνα παιδάκι;

Ἐγὼ στενοχωρέθηκα, ἐχλώμιασα, χαμήλωσα τὰ μάτια, ξεροκατάπια, κι' ἀντὶ νὰ εἰπῶ τὴν ἀλήθεια, ἐξεστόμισα ἕνα μασημένο «ὄχι».

Ἐκείνη τότε μὲ κοίταξε καλὰ-καλά, μοῦ πῆρε τὸ δεξὶ μου χέρι μέσα στὸ δικό της καὶ μοῦ εἶπε:

— Τώρα ἐγὼ θὰ βρῶ ποιὸς τὴν ἔρριξε...

Ἔπιασε τότε τὸ μεγάλο δάχτυλο τοῦ χεριοῦ μου καὶ εἶπε: «αὐτὸ τὴν ἔρριξε» ὕστερα πῆρε τὸ δείκτη καὶ εἶπε: «αὐτὸ δὲν τὴν ἔρριξε», καὶ γιὰ νὰ μὴν πολυλογῶ εἶπε πὼς τὸ μεσαῖο «τὴν ἔρριξε» τὸ παράμεσο «δὲν τὴν ἔρριξε», καὶ γιὰ τὸ μικρὸ πὼς αὐτὸ «τὴν ἔρριξε».

Γυρίζοντας τότε σὲ μένα, πρόσθεσε:

— «Δὲ μπορεῖς πιὰ νὰ κρυφτῆς, γιόκα μου, τὸ μικρό σου «δαχτύλι» ἔδειξε πὼς τὴν πέτρα τὴν πέταξε ἡ *χέρα* σου. Μάθε ἀπὸ μένα πὼς τὴν πέτρα τὴν ὁρίζει ὁ ἄνθρωπος ὅσο τὴν κρατεῖ στὴ χέρα του· ἅμα τὴν πετάξει, ἐκείνη πάει στὸ μέρος ποὺ θέλει κι' ὄχι ἐκεῖ ποὺ τὴ ρίχνουμε, ὅπως τώρα ποὺ τὴν πέτυχες σύ, καὶ χωρὶς νὰ θέλῃς, κόντεψες νὰ χτυπήσῃς τὸ παιδάκι. Κι' ἂν πήγαινε καὶ τὸ χτύπαγε στὸ μάτι καὶ τοῦ τὄχυνε, τότε;..

Ἐδῶ πῆρε ἡ μητέρα μου εἴδηση, βγῆκε στὴν αὐλή, καὶ σὰν ἔμαθε τὸ τί εἶχα κάνει, μοῦ εἶπε:

— Ἡσυχία δὲν ἔχουνε τὰ χέρια σου· ὅλο καλὲς δουλειὲς κάνουνε· μιὰ μὲ τὸ μαγγάνι, τώρα μὲ τὴν πέτρα! Νὰ ἰδῶ ποῦ θὰ σὲ καταντήσουν!

— Μὴ τὸ μαλώνεις δὰ καὶ τοῦ λόγου σου, ἀπάντησε ἡ κυρὰ Πελαγία. Ἔκανε κάτι κακὸ ποὺ δὲν τὸ κατάλαβε, μὰ ἀπ' ἐδῶ καὶ πέρα δὲ θὰ πετροβολήσῃ πιά... καὶ καθὼς εἶπε ἔτσι, μοῦ χάϊδεψε τὸ κεφάλι, χαιρέτισε κι' ἔφυγε.

Ἅμα ἔμεινα μόνος, συλλογίστηκα κι' ἐθαύμασα μὲ τί τρόπο ἡ γερόντισσα βρῆκε πὼς ἐγὼ εἶχα ρίξει τὴν πέτρα.

Τότε λογάριασα πὼς κάνοντας τὸ ἴδιο θὰ μποροῦσα νὰ βρίσκω τὴν ἀλήθεια σὲ ὅμοια περίσταση, καὶ γιὰ νὰ μὴ τὸν ξεχάσω, ἄρχισα ἀπὸ τὸ μεγάλο δάχτυλο τοῦ χεριοῦ μου νὰ λέω ὅ,τι εἶχα ἀκούσει ἀπὸ τὴν κυρὰ Πελαγία.

Μὰ ἔκανα λάθος καὶ ἀντὶ νὰ πῶ «αὐτὸ τὴν ἔρριξε» εἶπα «αὐτὸ δὲν τὴν ἔρριξε» κι' ἔτσι καὶ στὸ μικρὸ δάχτυλο τελείωσα μὲ τὸ «αὐτὸ δὲν τὴν ἔρριξε».

Ἐδῶ κατάλαβα τὸ τέχνασμα ποὺ μεταχειρίστηκε σὰ δὲν τῆς εἶπα τὴν ἀλήθεια, ἐνῶ τὴν εἶχε ἰδεῖ ὁλοφάνερη στὰ μάτια μου, στὴ χλωμάδα μου καὶ στὴ φωνή μου.

* *

Ἀπὸ τότε, μέσα στὰ χρόνια ποὺ πέρασαν, θυμήθηκα πολλὲς φορὲς τὴν κυρὰ-Πελαγία, τὸ τέχνασμα της καὶ τὴν ἀσυνήθιστη στὴν τότε μικρή μου ἡλικία ὁμιλία τῆς πατρίδας της, ποὺ τὴν εἶχα συχνακούσει σὰν ἔρχόταν σπίτι μας γιὰ νὰ καθήσῃ λίγο.

Ἔλεγε ματιάζοντας τὸ κάθισμα «ἐπαὲ θὰ θέσω»· ὅταν ἄκουε τίποτε θαυμαστό, ἀνασήκωνε τὰ δυό της χέρια ψηλὰ καὶ ξεφώνιζε: «Γιὰ τοῦ Θεοῦ τὴν μπέψη» δηλαδὴ σταλμένο ἀπὸ τὸ Θεό.

Ἀπὸ τὴν ἴδια πρωτάκουσα νὰ λέῃ «χτήματα» τὰ πρόβατα, τὰ γίδια, τὰ ἄλογα, καὶ ὅλα τὰ κινητὰ καὶ ἀκίνητα ποὺ ἔχει ὁ ἄνθρωπος στὴν κατοχή του. Τὴν ἴδια αὐτὴ λέξη μὲ τὴν σημασία τοῦ ζώου τὴ βρῆκα σ' ἕνα χορικὸ τῆς Ἀντιγόνης τὴν ἐποχὴ ποὺ ἤμουνα μαθητὴς τῆς τετάρτης τοῦ Γυμνασίου.

Τότε ὁ *Γυμνασιάρχης* μᾶς εἶπε, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαίους, τοὺς μεγάλους καθηγητὲς τῶν Ἑλληνικῶν, ὑποστήριζαν γιὰ καιρὸ πὼς ἡ λέξη «κτῆμα», ἦταν γραμμένη στὰ παλιὰ χειρόγροφα ἔτσι, ἀπὸ ἀντιγραφικὸ λάθος, καὶ καθένας τους πρότεινε ἄλλη λέξη, γιὰ νὰ διορθωθῇ τὸ λαθεμμένο κείμενο τῆς Ἀντιγόνης. Μὲ τὸ νὰ σώζεται ὅμως ὡς τώρα στὸ στόμα τοῦ λαοῦ τῆς Κρήτης «τὸ χτῆμα» καὶ μὲ τὴν σημασία τοῦ ζώου, ἐλύθη τὸ ζήτημα καὶ παραδεχτήκανε ὅλοι πὼς ὁ Σοφοκλῆς ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς στὸ χειρόγραφό του εἶχε τὴ λέξη «κτῆμα», ποὺ φαίνεται πὼς ἦταν κοινὴ στὴν ἀρχαία ἐποχὴ μὲ τὴν ἔννοια τοῦ ζώου.

ΠΑΝΑΓ. Δ. ΣΕΦΕΡΑΗΣ

ΚΑΡΑΒΙΑ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ

Συλλογίζομαι ἐκεῖνα τὰ καράβια ποὺ φεύγουν μιὰ μέρα φωτεινή.

Ξεμακραίνουν ἔτσι σιωπηλά, σὰν κάποια δύναμη νὰ τὰ τραβάει, καὶ τίποτα δὲ μπορεῖ νὰ τὰ κρατήσῃ...

Φεύγουν μακριά, ἀφήνοντας πίσω τους ἕναν καπνό, ποὺ διαλύεται σιωπηλὰ στὸν ἀέρα... Τίποτε ἄλλο δὲ μένει ποὺ νὰ θυμίζει τὸ πέρασμά τους.

Φεύγουν ἀποφασισμένα κι' ἀμετάπειστα... Ξεμακραίνουν σιγανὰ μὰ θετικά, ὡς ποὺ χάνονται στὸ μεγάλο χάος τ' οὐρανοῦ ποὺ ἀνοίγεται μπροστά τους.

Συλλογίζομαι ἐκείνους ποὺ γυρμένοι στὰ σίδερα τοῦ βαποριοῦ βλέπουν τὴ γῆ νὰ φεύγῃ καὶ νὰ χάνεται σιγά, σιγά, κι' ἕνα ἀχνὸ σεντόνι νὰ ξαπλώνεται στὰ μάτια τους.

Ἐκείνους ποὺ μονάχοι στὸ κατάστρωμα δὲν μποροῦν νὰ πνίξουν τὶς κραυγὲς ποὺ ξεφεύγουν ἀπὸ τὴν καρδιά τους. Σιωπηλὰ ἀφήνουν τὰ μάτια τους νὰ ὑγραίνονται στ' ἀτέλειωτο θαμποθώρημα.

Κι' ἐκείνους ποὺ ὀρθοὶ σὲ κάποιο ἀκρογιάλι βλέπουν νὰ φεύγει ἕνα βαπόρι σιγανὰ μὰ βέβαια...

Τὸ βλέπουν νὰ χάνεται ὁλοένα, χωρὶς καμμιὰ δύναμη νὰ μπορῇ νὰ τὸ γυρίσῃ, οὔτε ἡ δύναμη τῆς ἀγάπης τους γι' αὐτοὺς ποὺ φεύγουν...

Καὶ μένουν ἐκεῖ στ' ἀκρογιάλι, μὲ τὰ χέρια τεντωμένα, γιὰ κάτι ποὺ ἔφυγε, γιὰ κάτι ποὺ ἴσως νὰ μὴν ξαναρθῇ.

Καὶ στὸ δικό τους τὸ σκοτάδι τῆς ψυχῆς, κανένας φάρος μὲ τὸ λαμπερὸ φῶς του δὲ θἄρθῃ νὰ σκορπίσῃ τὴν ἐλπίδα...

ΔΙΜΙΤΙΑ ΠΕΤΡΑΚΗ

ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

ΜΥΘΟΣ

Ἦταν μιὰ ἀστρόφεγγη καλοκαιρινὴ νύχτα. Τὰ λουλούδια στὸν κῆπο σιγοκουβέντιαζαν.

— Τὸ βαρέθηκα τὸ καλοκαίρι, ἔλεγε ἕνα κάτασπρο τριαντάφυλλο. Κάνει ὅλο ζέστη, ὅλη τὴν ἡμέρα καιγόμαστε κάτω ἀπὸ ἕναν ξεθωριασμένο γαλάζιο οὐρανό, καὶ περιμένουμε τὶς νύχτες γιὰ νὰ δροσιστοῦμε λίγο.

— Ἀλλὰ κι' αὐτὲς εἶναι τόσο μικρές, εἶπε ἕνα μικρούλι γιασεμί.

— Πόσο ἐπιθύμησα μιὰ βροχούλα, εἶπε ἕνας ὁλάνοιχτος μενεξές.

— Ἄχ, ἀλήθεια!.. συμφώνησαν ὅλα, ἐκτὸς ἀπὸ ἕναν κάτασπρο κρῖνο, τὸ σοφὸ τῆς παρέας του, ποὺ δὲν τοῦ ἄρεσε νὰ πολυαγανακατεύεται στὶς κουβέντες τους, καὶ γι' αὐτὸ ἔλεγαν ὅτι εἶχε γίνει περήφανος ὕστερα ἀπὸ τὰ πολλὰ διαβάσματα.

— Καλὰ εἴμαστε τώρα, εἶπε ὁ κρῖνος, τί τὴ θέλετε τὴ βροχή; δὲ θυμόσαστε τί τραβήξαμε ὅταν ἔπιασε πέρσι τὸ φθινόπωρο;

Κανεὶς δὲν τοῦ ἔδωσε ἀπάντηση κι' ὅλοι ἐξακολουθοῦσαν τὴν κουβέντα τους.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα, λὲς κι' ὁ οὐρανὸς εἶχε ἀκούσει τὰ λόγια τους, συννέφιασε ἀπ' τὸ πρωΐ καὶ τ' ἀπόγευμα ἔπιασε βροχή.

Τὸ βράδυ, στὸν ἴδιο κῆπο, τὰ λουλούδια ξανακουβέντιαζαν.

— Σὰν καλύτερα νὰ ἦταν χθές, εἶπε τὸ κάτασπρο τριαντάφυλλο.

— Ἀ, βέβαια, συμφώνησε μιὰ λευκὴ καμέλια, χίλιες φορὲς καλύτερα, δὲ βλέπεις πὼς ἡ λάσπη μοῦ πιτσίλησε τὰ λευκά μου πέταλα;

— Κι' ἐμένα εἶπε τὸ γιασεμί, μὲ πότισε τόσο πολύ, ποὺ κοντεύω νὰ σαπίσω.

Καθένα εἶχε κι' ἀπὸ ἕνα παράπονο ἐναντίον τῆς βροχῆς, κι' ὅλα συμφωνοῦσαν πὼς χθὲς ἦταν καλύτερα,

μ' ὅλη τὴ φοβερη ζέστη ποῦκανε.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ, σηκώθηκε ὁ ἄσπρος κρῖνος νὰ μιλήσῃ, κι' ὅλα σώπασαν περιμένοντας ν' ἀκούσουν τί θὰ πῇ ὁ σοφὸς τῆς παρέας τους.

— Τί σᾶς εἶπα καὶ χθές; τοὺς εἶπε· ὅταν εἶμαστε καλά, δὲν πρέπει νὰ γυρεύουμε καλύτερα, γιατὶ πολλὲς φορὲς βρίσκουμε χειρότερα. Παιδιά μου, καθένας πρέπει νὰ εἶναι εὐχαριστημένος μὲ τὴν τύχη του, γιατὶ τότε μόνον εἶναι πραγματικὰ εὐτυχής.

Ὅλα συμφώνησαν μὲ τὸν κρῖνο καὶ ντροπιασμένα ἔσκυψαν τὰ κεφαλάκια τους.

ΒΑΣΟΥΛΑ Κ. ΜΠΟΥΡΝΙΑ

Η ΓΑΛΑΖΙΑ ΜΑΜΜΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HENRI JEANNE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἡ μὶς Ρόζα ἔμεινε λίγο συλλογισμένη. Ἦταν φανερὸ πὼς παράδεχόταν τὸ συμπέρασμα τοῦ Τρινολά. Κι' ἔπειτα εἶπε:

— Εἶναι ὅμως μαζί του κι' ὁ Γυριστής.

—Ὤ, ὁ Γυριστῆς! ἔκαμε ὁ Τρινολά. Αὐτὸς τοῦ κάνει πάντα ὅ,τι θέλει. Βρῆκες ἄνθρωπο νὰ ὑποτάξῃ τὸ Φιλμάκη!

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη μπῆκε βιαστικὰ στὴ σάλα ἡ ξενοδόχα.

— Κύριε, κύριε! εἶπε πλησιάζοντας τὸν Τρινολά. Κάποιος σᾶς γυρεύει... ἔχει νὰ σᾶς δώσῃ ἕνα γραμματάκι.

— Τί; γραμματάκι;

Ὁ χοντρὸς κύριος κοκκίνησε τόσο πολύ, ποὺ μερικοὶ ἔτρεξαν κοντά του, ἀπὸ φόβο μὴν τοῦ ἐρχόταν ἀποπληξία.

Τοὺς ἔσπρωξε καὶ φώναξε, κεραυνοβολώντας μ' ἕνα βλέμμα τὴ μὶς Ρόζα:

— Βλέπετε; Δὲν τὸπα ἐγὼ πὼς κάτι τοῦ συνέβηκε;

Κι' ὁρμησε ἔξω ρωτώντας μὲ ἀγωνία:

— Ποῦ εἶναι; ποῦ εἶναι;

Ἕνας μικρὸς γιδοβοσκός, παιδὶ ὡς δεκατεσσάρων χρονῶν, περίμενε στὸ διάδρομο. Κρατοῦσε ἕνα φύλλο χαρτὶ διπλωμένο στὰ τέσσερα.

—Ὁρίστε, εἶπε. Μοῦ τὸδωσε ἕνας μικρὸς κύριος... ἕνας μικρὸς κύριος ποὺ ἦταν μ' ἕνα μεγάλο, ψηλό...

— Φερ' το δῶ!

Καὶ χωρὶς νὰ κούσῃ περισσότερα, ὁ Τρινολὰ τοῦ ἄρπαξε σχεδὸν τὸ χαρτί, τὸ ξεδίπλωσε καὶ, ἀναγνωρίζοντας τὸ γράψιμο τοῦ Φιλμάκη, ἀνατέναξε μὲ ἀνακούφιση.

Ἀλλὰ φεύγοντας ἡ ἀνησυχία, τοῦ ξαναγύρισε ὁ θυμὸς γιὰ τὴν καινούργια ἀπαίτηση ποὺ πρόβαλλε ὁ χαϊδεμένος του μὲ τὸ λακωνικό του γραμματάκι.

— Μὰ μὲ παίρνει λοιπὸν γιὰ δοῦλο του! φώναξε σηκώνοντας τὰ χέρια ψηλά.

Καὶ γυρίζοντας στὴν τραπεζαρία, ἔδειξε τὸ γραμματάκι στὴ μὶς Ρόζα Μώδ.

—Ἀπὸ τὸ Φιλμάκη! τῆς εἶπε. Ἰδέστε, ἰδέστε τί τόλμησε νὰ μοῦ γράψῃ! Τί ἀναίδεια!.. Μοῦ γυρεύει τὸ αὐτοκίνητο... τέτοια ὥρα!

— Μὴ φωνάζετε τόσο! ἀποκρίθηκε ἡ μὶς Ρόζα μὲ ἀπάθεια. Εἶμαι βέβαιη πὼς τὸ αὐτοκίνητο θὰ βρεθῇ ἐκεῖ ποὺ θέλει καὶ τὴν ὥρα ποὺ θέλει. Ἴσως μάλιστα θὰ τὸδηγῆτε σεῖς ὁ ἴδιος!..

— Ναί, θὰ πάω! φώναξε ὁ Τρινολὰ κουνώντας τὰ χέρια μὲ μανία. Ἀλλὰ γιὰ νὰ τοῦ τραβήξω ταὐτιά! Φτάνει πιά! βαρέθηκα! Τὸ λέω μπροστὰ σὲ ὅλους: Βαρέθηκα!

Οἱ ἄλλοι τῆς συντροφιᾶς κρυφογελοῦσαν. Ὁ Τρινολὰ στάθηκε μπροστὰ σ' ἕναν ἀπ' αὐτοὺς καὶ τοῦ εἶπε:

— Κομφούλη, θὰρθῇς μαζί μου. Καλύτερα νᾶμαστε δυό. Τὸ κατω-κατὼ μπορεῖ νᾶναι τίποτα σοβαρό... ὁ μικρὸς νὰ χρειάζεται βοήθεια...

*
* *

Εἶχε νυχτώσει.

Ἡ νύχτα δὲν ἦταν σκοτεινή, κατάλληλη γιὰ μυθιστορικὲς περιπέτειες· ἦταν νύχτα θερινή, μὲ καθαρὸν οὐρανὸ καὶ μὲ λαμπρὸ φεγγάρι. Στὸ ἀργυρόχρωμο φῶς του ξεχώριζε τὸ ζοφερὸ σπίτι, μέσα στὸ χτῆμα τοῦ Λοράντ, καὶ τάλλα σπιτάκια ὁλόγυρά του, ποὺ ἀπατελοῦσαν, πάνω στὴ βαθειὰ πρασινάδα, ἕνα σύμπλεγμα ἀπὸσχεπὲς μὲ κεραμίδια καὶ καμινάδες.

Ἀπέξω, σύρριζα σχεδὸν στὸν τοῖχο, περπατοῦσαν δυὸ σκιές· μιὰ πανύψηλη καὶ μιὰ μικρούλα. Εἶναι περιττὸ νὰ ποῦμε πὼς ἦταν ὁ Φιλμάκης κι' ὁ Γυριστής — ὁ δεύτερος μὲ τὴν ἀχώριστή του μηχανὴ στὴν πλάτη. Κι' οἱ δυὸ προχωροῦσαν ἐξετάζοντας προσεχτικὰ τὸν τοῖχο, γιὰ νὰ βροῦν βέβαια τὸ κατάλληλο μέρος γιὰ τὸ σκαρφάλωμα ποὺ μελετοῦσαν...

Κατὰ τὴ συνήθειά του, ὁ Φιλμάκης ἦταν ἐνθουσιασμένος. Ἀπεναντίας ὁ Γυριστὴς εἶχε τὸ ὕφος ἀνθρώπου ποὺ μὲ τὸ στανιὸ τὸν παρασύρουν σὲ μιὰ περιπέτεια ποὺ δὲν τοῦ ἀρέσει καθόλου:

— Τί ὡραῖο φεγγάρι! εἶπε μιὰ στιγμὴ τὸ παιδί.

—Ὅ,τι χρειαζόταν γιὰ νὰ μᾶς τσακώσουν, μουρμούρισε ὁ μεγάλος. Θὰ μᾶς εἴδαν ἀπὸ χίλια μίλια ποὺ ἐρχόμαστε...

— Ζηλεύεις γιατὶ ὁ χερόμυλός σου δὲ θὰ λάβῃ μέρος στὴν ἐπιχείρηση...

— Φτάνει νὰ ἤθελα... Ἔχω μαζί μου καὶ μαγνήσιο...

—Ἄ, μάλιστα! ἡ λάμψη τοῦ μαγνήσιου θὰ μᾶς βοηθοῦσε πολὺ νὰ περάσουμε ἀπαρατήρητοι. Κάνε μου τὴ χάρη!

—Ἡσύχασε καὶ δὲ θὰ «πάρω» ἐγὼ αὐτὴ τὴ σκηνή. Δὲν ἀξίζει τὸν κόπο. Καὶ τὸ κάτω-κάτω, γιατὶ ἀνακατωνόμαστε;

— Πάλι τὰ ἴδια. Σιωπή, παρακαλῶ!.. Ἄ, νά, ἐδῶ ὁ τοῖχος εἶναι χαλασμένος. Πηδᾶμε μέσα...

—Πηδᾶμε, ἀλλὰ... ὑπ' εὐθύνη σου!

Σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὁ τοῖχος ἦταν ἀρκετὰ γκρεμισμένος ἀπὸ πάνω. Εὔκολα σκαρφάλωσαν στὸ χάλασμα κι' ἀπὸ κεῖ πήδησαν μέσα στὸ χτῆμα.

Ἀποφασιστικά, ὁ Φιλμάκης προχώρησε πρὸς τὸ σπίτι. Ὁ Γυριστὴς τὸν ἀκολούθησε θέλοντας καὶ μή. Τὰ πυκνὰ δέντρα τοὺς προσπάτευαν ἀρκετά. Δὲν εἶχαν παρὰ νὰ προσέχουν τὶς πέτρες καὶ τὶς ρίζες. Κι' ὁ Γυριστὴς πρόσεχε πολὺ νὰ μὴ σκοντάψῃ, γιατὶ φοβόταν προπάντων τὸ πολύτιμο φορτίο του.

Ἔτσι ἔφτασαν κοντὰ στὸ σπίτι.

— Δὲν πλάγιασαν ἀκόμη, εἶπε σιγὰ ὁ Φιλμάκης, δείχνοντας ἕνα φωτισμένο παράθυρο στὸ ἰσόγειο. Γιά, νὰ ἰδοῦμε τί κάνουν...

«—Μοῦ τὸδωσε ἕνας μικρὸς κύριος ποὺ ἦταν μ' ἕνα μεγάλο...»
(Σελ. 486, στ. α΄.)

Μὲ πολλὲς προφυλάξεις, οἱ δυὸ σύντροφοι πῆγαν ὡς ἐκεῖνο τὸ παράθυρο, πάτησαν σὲ μιὰ κορνίζα καὶ μπόρεσαν νὰ ρίξουν μέσα μιὰ ματιά.

Στὴ μέση μιᾶς τραπεζαρίας, ποὺ τὴ φώτιζε λαμπρὰ ἕνα πολύφωτο μὲ ὅλα του τὰ κεριὰ ἀναμμένα, ἕνας ἄντρας καὶ μιὰ γυναίκα, σκύπα στὸ μεθύσι, κοιμόνταν μὲ τὰ κεφάλια πε-

«Προχωροῦσαν ἐξετάζοντας προσεχτικὰ τὸν τοῖχο...» (Σελ. 486, στ. γ΄.)

σμένα πάνω στὸ στρωμένο τραπέζι. Τὰ ὑπολείμματα τῶν φαγιῶν καὶ τὰ δειανὰ μπουκάλια μαρτυροῦσαν πὼς εἶχαν φάει καὶ πιεῖ τὸν περίδρομο.

Ὁ Γυριστὴς κι' ὁ Φιλμάκης ἐγνώρισαν τὴ Λάμια καὶ τὸν Ἀσφαλαχτό.

— Θαυμάσια! εἶπε τὰ παιδί. Τώρα δὲ φοβόμαστε τίποτα. Κανένας δὲν θὰ μᾶς ἐνοχλήσῃ. Ἀλλὰ ποῦ νἄχουν κλείσει τὸ δυστυχισμένο ἐκεῖνο μικρό;

Πήδησε κάτω καὶ, ἀκολουθούμενος πάντα ἀπὸ τὸν πειθήνιο Γυριστή, ἄρχισε νὰ κάνῃ τὸ γύρο τοῦ σπιτιοῦ. Ἄξαφνα, ἀπὸ μιὰ ἀποθήκη ἐκεῖ κοντά, ἀκούστησαν σὰ βογγητά.

—Ἀκοῦς; ἔκαμε ὁ Φιλμάκης. Κάποιος κλαίει.

— Ἐκεῖ μέσα θὰ τὸχουν κλεισμένο, εἶπε ὁ Γυριστής.

— Πᾶμε νὰ ἰδοῦμε!

Ἔτρεξαν στὴν ἀποθήκη κι' ἀφογκράστηκαν ἀπὸ τὴν πόρτα. Δὲ γελάστηκαν· κάποιος ἔκλαιγε μέσα, καὶ βογγοῦσε.

Ὁ Φιλμάκης δοκίμασε νὰνοίξῃ τὴν πόρτα, μὰ ἦταν κλεισμένη κι' ἀμπαρωμένη καλά. Ἀπὸ ποῦ νὰ μποῦν;

— Σπάσου! ἔκαμε ἄξαφνα ὁ μικρός. Ὑπάρχει ἕνας φωταγωγός. Δός μου τὴν πλάτη σου, Γυριστή!

Ὁ πανύψηλος Γυριστὴς ἄφησε κάτω τὴ μηχανή του, στηρίχτηκε στὸν τοῖχο καὶ παρουσίασε τὴ ράχη του στὸ Φιλμάκη, ποὺ τὴ μεταχειρίστηκε γιὰ σκάλα καὶ βρέθηκε ἀτοῦς ὤμους τοῦ ὄρθιος. Ἀπὸ κεῖ μπόρεσε νὰ ἰδῇ πὼς τὸ τζάμι τοῦ φωταγωγοῦ ἦταν ἀνοιχτὸ καὶ πὼς τὸ πλάτος του ἦταν ἀρκετὸ γιὰ νὰ περάσῃ τὸ λεπτό του κορμί.

Δὲν τοῦ χρειαζόταν τίποτε περισσότερο. Μὲ τὴ μεγάλη του εὐκινησία, χώθηκε στὸ φωταγωγὸ καὶ πήδησε μέσα στὴν ἀποθήκη.

Ἀμέρως ἔτρεξε στὴν πόρτα, ἔβγαλε τὶς ἀμπάρες καὶ τὴν ἄνοιξε γιὰ νὰ μπῇ κι' ὁ Γυριστής.

Μπῆκε — πολὺ πιὸ καγονικὰ αὐτὸς — καὶ μαζί του μπῆκε καὶ τὸ φεγγαρόφωτο. Ἀλλὰ ὅσο ζωηρὸ κι' ἂν ἦταν ἐκείνη τὴ νύχτα, δὲν ἔφτανε κι' ὁ Γυριστής, γιὰ νὰ βλέπουν καλύτερα μέσα στὴν ἀκατάστατη ἐκείνη ἀποθήκη, ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του ἕνα ἠλεκτρικὸ φανάρακι καὶ τὸ ἄναψε.

Ἔστρεψε τότε τὴν ἀχτίνα του πρὸς ὅλα τὰ μέρη, καὶ σὲ μιὰ γωνιά — ἐκεῖ ἀκριβῶς ποὺ ἀκουγόνταν τὰ κλάματα, — ξεχώρισε κάτι ποὺ ἔμοιαζε μὲ ζωντανὸ πλάσμα, τυλιγμένο σ' ἕνα δίχτυ!

Ὁ Φιλμάκης ἔτρεξε ἀμέσως στὴ γωνιὰ ἐκείνη καὶ, φωτιζόμενος ἀπὸ τὸ Γυριστή, δὲν ἄργησε νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν δεσμώτη.

Ἀλίμονο! ὁ δεσμώτης αὐτὸς δὲν ἦταν παρὰ ἕνας σκύλος.

— Κι' αὐτὸ καλὸ εἶναι! εἶπε ὁ Γυριστὴς χαϊδεύοντας τὸ Μιστού, ποὺ ἅμα ἐλευθερώθηκε ἀπὸ τὸ δίχτυ, ἄρχισε νὰ πηδᾷ πάνω στοὺς ὠμοτῆρές του, νὰ τοὺς μυρίζῃ, νὰ τοὺς κουνᾷ τὴν οὐρὰ καὶ νὰ τοὺς δείχνῃ ἔτσι τὴ χαρά του καὶ τὴν εὐγνωμοσύνη του. Ἄνοιξε μάλιστα καὶ τὸ πελώριο στόμα του, ἑτοιμαζόμενος νὰ γιορτάσῃ μὲ περισσότερο θόρυβο τὴν ἀπελευθέρωσή του. Ἀλλὰ ὁ Γυριστὴς τὸν πρόλαβε:

— Σούτ! τοῦ εἶπε. Θὰ ξυπνήσῃς τοὺς μεθυσμένους, καλό μου σκυλί.

Μὰ κι' ὁ Φιλμάκης, ποὺ συμμερίσθηκε αὐτὴ τὴν ἀνησυχία, ἔβαλε μηχανικὰ τὸ δάχτυλό του στὰ χείλη του.

Ὤ, θαῦμα! Ὁ Μιστοὺ κατάλαβε ἀμέσως καὶ ξανάκλεισε τὸ στόμα του χωρὶς νὰ γαυγίσῃ καθόλου. Ἐξακολούθησε μόνο νὰ τοὺς κάνῃ χαρές.

— Μπράβο! εἶπε ὁ Φιλμάκης. Εἶδες τί ἔξυπνο σκυλί;

Κι' ἀγκαλιάζοντας τὸ Μιστού, τοῦ εἶπε:

—Ἀφοῦ εἶσαι τόσο ἔξυπνος, τώρα θὰ μᾶς πᾷς στὸ μικρό σου κύριο. Γιατὶ χωρὶς ἄλλο δικός σου κύριος θὰ εἶναι. Στοιχαματίζω μάλιστα πὼς γιὰ νὰ μὴ μπορέσῃς νὰ τὸν ὑπερασπιστῇς, αὐτοὶ οἱ παλιάνθρωποι σ' ἔδεσαν καὶ σ' ἔκλεισαν ἐδῶ μέσα.

Ὁ σκύλος πάλι κατάλαβε. Κι' ὁρμησε στὴν πόρτα, γυρίζοντας πίσω του νὰ βλέπῃ ἂν τὸν ἀκολουθοῦσαν.

Ἔκαμαν μαζί του τὸ γύρο τοῦ σπιτιοῦ κι' ἔφτασαν μπροστὰ σ' ἕναν ἄλλο φωταγωγό. Ἐκεῖ ὁ Μιστοὺ ξαπλώθηκε σιγοκλαίγοντας.

—Ἐδῶ μέσα θὰ εἶναι χωρὶς ἄλλο! εἶπε ὁ Φιλμάκης. Δός μου τὸ φανάρι σου, Γυριστή!

Πῆρε τὸ φανάρι, ἔρριξε τὴν ἀχτίνα του πρὸς τὰ κάτω κι' ἀμέσως σχεδὸν φώναξε:

— Τὸν βλέπω! Ὤ, τοὺς κακούργους! τὸν ἔχουν δεμένο!

«Ἀπὸ κεῖ μπόρεσε νὰ ἰδῇ πὼς τὸ τζάμι τοῦ φωταγωγοῦ ἦταν ἀνοιχτό.»
(Σελ. 487, στ. β΄.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ΄

Οἱ ἐλευθερωτὲς

Ὁ Φιλμάκης δὲν ἐδίστασε. Σήκωσε μιὰ πέτρα κι' ἔσπασε κομμάτια ἕνα τζάμι τοῦ φωταγωγοῦ. Ἔκαμε βέβαια πολὺν κρότο, ἀλλὰ δὲ βαριέσαι! οἱ μεθυσμένοι δὲν θὰ ξυπνοῦσαν οὔτε μὲ κανονιές.

Κατόπι πέρασε τὸ χέρι του ἀπὸ τὴν τρύπα, ἔβγαλε τὸ σύρτη ἀπὸ μέ-

σα, ἄνοιξε ὅλο τὸ φωταγωγὸ καὶ φώναξε στὸν κατάπληχτο Ριρή :

— Μὴ φοβᾶσαι ! εἶμαστε φίλοι !

Συγχρόνως πέρασε τὸ κορμί του ἀπὸ τὸ φωταγωγό, πιάστηκε ἀπὸ ἕνα σίδερο, ζυγιάστηκε κι' ἀφέθηκε νὰ πέσῃ στὸ ὑπόγειο.

Ὁ Γυριστὴς κι' ὁ Μιστοὺ ἔμειναν ἀπέξω νὰ φυλᾶνε.

Σὰν τὶς γάτες, ὁ Φιλμάκης ἔπεφτε πάντα μὲ τὰ πόδια. Καὶ μόλις πάτησε στὶς πλάκες, ἔτρεξε στὸ Ριρὴ κι' ἄρχισε νὰ τὸν λύνῃ. Κάνοντας αὐτὴ τὴν ἐργασία, τοῦ μιλοῦσε :

— Καλησπέρα !.. Πῶς σὲ λένε ;

— Ριρή, ἀποκρίθηκε ὁ μικρὸς ποὺ τοῦ φαινόταν πὼς ἀνειρεύεται. Καὶ σᾶς ;

— Ἐμένα ;.. Ἐγὼ εἶμαι ἄγγελος καὶ κατέβηκα ἀπ' τὸν οὐρανὸ γιὰ νὰ σὲ σώσω... Μὴ γυρεύῃς νὰ ἰδῇς τὰ φτερά μου... τἄφησα στὸ βεστιάριο τοῦ Παραδείσου... Προτιμῶ, βλέπεις, νὰ ταξιδεύω ἰνκόνιτο... Ἀλλ' ἂν καὶ φορῶ ροῦχα ἀνθρώπινα, εἶμαι ἄγγελος, ἀληθινὸς ἄγγελος. Θὰ μοῦ κακοφανῇ ἂν ἰδῶ πὼς ἀμφιβάλλεις... Κι' ἀπόδειξη ποὺ ἦρθα νὰ σὲ σώσω.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΣΤΕΓΗ

Ἀγαπητοί μου,

Τὰ πρῶτα σύννεφα τοῦ φθινόπωρου θυμίζουν... τὰ κεραμίδια τῆς σκεπῆς. Εἶναι καλὰ στὴ θέση τους ; μὴν ἔχουν ὁπάσει μερικά ; Γιά, ἂς φέρουμε ἕνα μάστορα, νὰ ἰδοῦμε. Πέρσυ, ἅμα ἦταν ραγδαία βροχή, τὸ ταβάνι σὲ δυὸ κάμαρες ἔσταζε...

Κι' ὁ μάστορας ἔρχεται. Βρίσκει πάντα τὴ σκεπὴ «σὲ κακὰ χάλια» καὶ τὴ διορθώνει. Ἀντικατασταίνει τὰ σπασμένα κεραμίδια μὲ καινούργια καὶ ξαναφέρνει στὴ θέση τους ἐκεῖνα ποὺ εἶχαν παρασυρθεῖ. Ἔτσι ἡσυχάζει κανένας πὼς σὲ καμμιὰ κάμαρα δὲν θὰ στάζῃ πιὰ τὸ ταβάνι. Κι' εἶναι τόσο ὀχληρὸ «νὰ κάνῃ νερὰ» τὸ σπίτι στὴ βροχή, ὅπως τὸ καράβι στὴ φουρτούνα ! Φαντάσου μόνο, νύχτα, νὰ στάζῃ πάνω στὸ κρεβάτι σου !..

Τὰ παιδιὰ ἐπωφελοῦνται γιὰ νὰ κάμουν καὶ τὴν ἐπίσκεψη τῆς σκεπῆς, τοῦ μόνου μέρους τοῦ σπιτιοῦ ποὺ δὲν τὸ βλέπουν τόσο συχνά... Θυμοῦμαι ἀκόμα τὴν ἐντύπωση ποὺ μοῦ ἔκαμε ἡ σκεπὴ τοῦ σπιτιοῦ μας τὴν πρώτη φορὰ ποὺ μπόρεσα κι' ἐγὼ νὰ τὴν ἰδῶ. Ἤμουν μεγαλούτσικος καί, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Μιχάλη τοῦ ὑπηρέτη μας, ἀνέβηκα κρυφὰ τὴν ἀνεμόσκαλα τοῦ μάστορα. Ἄ, ἦταν σωστὴ περιπέτεια ! Στὴν πατρίδα μου, τὰ περισσότερα σπίτια ἔχουν στὴ σκεπή τους ἀναμινάλε — φωταγωγὸ νὰ ποῦμε, ποὺ κάποτε εἶναι ὁλάκερο σπιτάκι, μὲ παράθυρα σ' ὅλους τοὺς καιροὺς καὶ μὲ ἀνεμοδείχτη. Ἀνεβαίνει κανεὶς μὲ μιὰ σκαλίτσα ἀπ' τὴ σοφίτα καὶ ὅ,τι ὥρα θέλει μπορεῖ νὰ βλέπῃ τὴ σκεπὴ τοῦ σπιτιοῦ του. Καὶ νὰ τὴ χρησιμοποιῇ μάλιστα, ἀραδιάζοντας στὰ κεραμίδια, γιὰ νὰ λιάζουνται, κόκκινες κολοκύθες, πιατέλες μὲ χαμομήλια ἢ μολοχάνθια, καὶ μποτίλλιες μὲ ροδόφυλλα γιὰ τὰ ξύδι. Μπορεῖ ἀκόμα νὰ κάθεται μέσ' στὸν ἀναμινάλε, νὰ διαβάζῃ, νὰ κοιμᾶται τὸ μεσημέρι ἢ νὰ ρεμβάζῃ κοιτάζοντας τὴν πόλη ἀπὸ ψηλά, τὰ βουνὰ καὶ τὴ θάλασσα... Τὸ δικό μας σπίτι δὲν εἶχε ἀναμινάλε. Καὶ γιὰ νὰ βγαίνουν οἱ μαστόροι στὴ σκεπὴ καὶ νὰ διορθώνουν τὰ κεραμίδια, ἔπρεπε νὰ πηγαίνουν στὸ πλαϊνὸ σπίτι, νὰ βγαίνουν στὴ σκεπή του ἀπὸ τὸν ἀναμινάλε του καί, ἐπειδὴ ἦταν πολὺ πιὸ χαμηλό, νὰ βάζουν μιὰ ἀνεμόσκαλα στὸν τοῖχο. Ἀρκετὴ δυσκολία, βλέπετε.

Ἀλλὰ τὴν ἀψήφησα, ἐκεῖνο τὸ πρωί, μὲ τὴν προτροπὴ καὶ τὴ βοήθεια τοῦ Μιχάλη, ποὺ μοῦ κράτησε γερὰ τὴ σκάλα ὡς νἀνεβῶ — ἕτοιμος νὰ μἀρπάξῃ, ἂν γκρεμιζόμουν — κι' ἔπειτα ἀνέβηκε κι' αὐτὸς νὰ μὲ χειραγωγήσῃ... Ἄ, πῶς μοῦ φάνηκε ἡ σκεπὴ τοῦ σπιτιοῦ μας, ἅμα μπόρεσα νὰ σταθῶ ὄρθὸς σὲ μιὰν ἄκρη καὶ νὰ ρίξω ἐλόγυρα ματιές! Καὶ πρῶτα-πρῶτα μεγάλη, ἀπέραντη. Δὲν τὴ φαντάστηκα ἔτσι μεγάλη ποτέ! Κι' ἔπειτα γυρτή, πολὺ πιὸ γυρτὴ ἀπὸ τὶς ἄλλες ποὺ ἔβλεπε στὴ γειτονιά... Χωριζόταν στὴ μέση μὲ τὸν «κορφία», καὶ τἄνα της μέρος ἔγερνε ἀπὸ δῶ, πρὸς τὸ δρόμο, καὶ τἄλλο της ἀπὸ κεῖ, πρὸς τὴν αὐλὴ καὶ τὸ περβόλι. Ἔπρεπε νὰ κάμω ἀνήφορο στὰ κεραμίδια, γιὰ νὰ φτάσω στὴ μέση, στὸν κορφία, κι' ἀπὸ κεῖ πάλι κατήφορο, γιὰ νὰ φτάσω στὴν ἄκρη ποὺ ἦταν ὁ νεροσωλήνας. Ἐννοεῖται πὼς δὲν εἶχα καμμιὰ ἐξάσκησῃ σὲ τέτοιο περπάτημα, στεκόμουν σχεδὸν ἀκίνητος στὴ θέση μου, κι' ἀπορροῦσα πολὺ μὲ τὴν εὐκινησία καὶ τὴν ἄφοβία τῶν μαστόρων καὶ τοῦ ὑπηρέτη μας, ποὺ πήγαιναν ὅπου ἤθελαν χωρὶς κἂν νὰ σπάζουν κεραμίδια. Ὑστερα ὅμως ποὺ εἶδα καὶ μιὰ γάτα νὰ τρέχῃ, νἀνεβαίνῃ στὸν κορφία, νὰ ροβολᾷ ὡς τὸ νεροσωλῆνα κι' ἀπὸ κεῖ νὰ πηδᾷ στὴ σκεπὴ τοῦ πλαγινοῦ, κατάλαβα πὼς ὁ περίπατος στὰ κεραμίδια εἶναι μόνο γιὰ γάτες.

— Νά, ἐδῶ ἀπὸ κάτου κοιμᾶσαι, μοῦ εἶπε μιὰ στιγμὴ ὁ ὑπηρέτης μας δείχνοντάς μου τὰ κεραμίδια ποὺ πατοῦσα.

Ναί, λογάριασα μὲ τὸ μάτι καὶ βρῆκα πὼς ἐκεῖ ἀκριβῶς ἦταν ἡ κάμαρά μου, στὸ ἀπάνω πάτωμα τοῦ σπιτιοῦ. Ἔτσι βρῆκα καὶ τὴν κάμαρα τοῦ θειοῦ μου, καὶ τὴν κάμαρα τῶν ἀδελφάδων μου, καὶ τὸ διάδρομο ποὺ τὶς χώριζε, καὶ τὸ εἰκονοστάσι. Οἱ γονεῖς μου κι' ὁ ἀδελφός μου κοιμόνταν στὸ κάτω. Καὶ μιὰ στιγμὴ μοῦ ἦρθε ἡ σκέψη : «Ὥστε αὐτοὶ δὲν ἔχουν σκεπή ;» Ὕστερα ὅμως συμπέρανα πὼς γιὰ σκεπή τους εἶχαν ὁλάκερο τὸ ἀπάνω πάτωμα καὶ πὼς ἦταν πιὸ προφυλαγμένοι κι' ἀπὸμᾶς, ποὺ δὲν εἴχαμε παρὰ ἕνα ταβάνι καὶ τὴν καθαυτὸ σκεπὴ μὲ τὰ κεραμίδια. Ὡστόσο ἡ σκέψη αὐτὴ μ' ἔκαμε νὰ ἐκτιμήσω καλύτερα καὶ νἀγαπήσω τὴ σκεπὴ τοῦ σπιτιοῦ μας. Μοῦ φάνηκε σὰν πιὸ δική μου, ἀφοῦ ἦταν πάνω ἀπ' τὸ κρεβάτι μου. Καὶ συλλογίστηκα τί θὰ γινόμουν ἂν δὲν ἦταν ἐκεῖνα τὰ δοκάρια, τὰ σανίδια καὶ τὰ κεραμίδια, Σκεπὴ θἄχα τότε τὸν οὐρανό! Αὐτὰ μὲ προφύλαγαν ἀπὸ τὴ βροχή, τὸν ἄνεμο, τὸ κρύο, τὸν ἥλιο. Αὐτὰ τὰ κεραμίδια ποὺ πατοῦσε τώρα ὁ Μιχάλης.

— Φύγε ἀπὸ κεῖ, μὴ μοῦ σπάσῃς κανένα κεραμίδι! τοῦ φώναξα.

— Μὴ φοβᾶσαι, μοῦ ἀποκρίθηκε, προσέχω : Μὰ καὶ νὰ σπάσω κανένα, ἐδῶ εἶναι ὁ μάστορας νὰ τὸ ξαναβάλῃ.

Ὅταν κατέβηκα καὶ χύρισα στὸ σπίτι, βρῆκα τὴ μητέρα μου ἀνήσυχη γιὰ τὴν ἀπουσία μου.

— Καλέ, ποῦ ἤσουν τόσην ὥρα ; σ' ἔχασα !

— Ἀνέβηκα στὴ σκεπὴ μὲ τὸ Μιχάλη ! Τί ὡραία ποὺ εἶναι !

— Τί ὡραιότητα ἔχει ;

Τῆς εἶπα μὲ τὸν παιδικό μου ἐνθουσιασμὸ τὶς ἐντυπώσεις μου, Ἀκόμα καὶ τὴν ἀνακάλυψη ποὺ ἔκαμα πὼς ἡ σκεπὴ ἦταν πιὸ δική μου ἀφοῦ κοιμώμουν στὸ ἀπάνω πάτωμα.

Χαμογέλασε καὶ μοῦ εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια ποὺ δὲν τὰ ξεχνῶ ποτέ :

— Ἡ σκεπὴ τοῦ σπιτιοῦ εἶναι ὁλονῶν μας. Ὅλους σ' αὐτὸ τὸ σπίτι μᾶς φυλάει. Καὶ τὸ ὑπόγειο ἀκόμα θἄταν ἀπροφύλακτο, ἂν δὲν ὑπῆρχε αὐτὴ ἐκεῖ πάνω. Ὅλο τὸ σπίτι εἶναι ἡ σκεπή του. Ὅταν λέμε «ἡ στέγη μας», ἐννοοῦμε «τὸ σπίτι μας». Κι' ἡ στέγη εἶναι κάτι ἱερό...

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ ΧΡΟΝΙΑ

Πέρα στοῦ λόφου τὴν πλαγιά,
Ἀνάμεσ' ἀπὸ τὰ κλαριά,
Μόλις σκιὰ προβάλλει.

Τὰ ξεσχισμένα του φτερὰ
Σεκνάζουνε λυπητερά,
Σ' ἀνέμου παραξάλη.

Ὅλα φαντάζουνε παλιὰ
Ἀπ' τὰ φτερὰ ὡς τὰ σκαλιὰ
Τὰ μισογκρεμισμένα.

Κι' ὅταν κανεὶς μπρός του περνᾷ
Κι' ὁ νοῦς πάει στὰ μακρινά,
Σκέφτεται μὲ συμπόνια:

«Κι' ὅμως τοῦ αὐλοῦ τὰ φτερά,
Κι' αὐτὰ γυρίζαν μὲ χαρά,
Στὰ περασμένα χρόνια».

Μπόνμπονιλ

ΓΙΑ ΣΥΚΑ

— Ἔλλη, Ἔλλη, σήκω.

— Ἔ, τί εἶναι ;

— Σήκω, καϊμένη ! Ξημέρωσε. Δὲ θὰ πᾶμε γιὰ σῦκα ;

— Ἄ !..

Μ' ἕναν πῆδο πετιέται ἡ Ἔλλη ἀπὸ τὸ κρεβάτι, κι' ἑνῶ τρίβει τὰ πρισμένα ἀπὸ τὸν ὕπνο μάτια της :

— Εἶδες; τῶρα ξεχάσει !

— Ἄντε, ντύσου τῶρα γρήγορα, νὰ ξυπνήσω καὶ τὶς ἄλλες.

Κι' ἡ Ἔλλη τρέχει νὰ πλυθῇ στὸ ποιγάδι, μουρμουρίζοντας :

— Τί σοῦ εἶναι αὐτὴ ἡ Κίτσα! Κόκορας ! Ἂν δὲ σηκωνόταν αὐτὴ νὰ ξυπνήσῃ κι' ἐμᾶς, ποιὸς ξέρει ὡς πότε θὰ κοιμόμαστε.

Σὲ λίγη ὥρα ξεκινοῦσαμε κι' οἱ πέντε «ὁπλισμένες ὡς τὰ δόντια» Ἡ Κούλα βαστοῦσε ἕνα πελώριο καλάμι, δυὸ φορὲς σὰν τὸ μπόι της. Ἡ Ἔλλη ἄλλο ἕνα. Ἡ Νίνα κι' ἡ Λέλα ἀπὸ ἕνα καλάθι, κι' ἡ ὑποφαινομένη (γιὰ νὰ μὴν ποῦν πὼς δὲν κρατάει τίποτα) δυὸ σουγιαδάκια, γιὰ νά... καθαρίζουμε τὰ σῦκα ποὺ θὰ τρώγαμε ἐκεῖ.

— Ἐμπρός, ξεκινᾶμε ;

— Ναί, ζητῶῶῶ...

Ψάθες, καλάθια, καλάμια πετάχτηκαν στὸν ἀέρα, ἀκόμη καὶ τὸ πέδιλο τῆς ὑποφαινομένης ποὺ, κατὰ τὰ φαινόμενα καὶ... τὰ λεγόμενα, εἶναι ἡ πιὸ τρελλὴ ἀπ' ὅλες.

Τὰ θύματά της ζουρλίας μας, ξαναπέσανε. Οἱ ἄλλες τ' ἁρπάξανε καὶ δρόμο! Ἐγώ, ὡς ποὺ νὰ κουμπώσω τὸ πέδιλό μου καὶ νὰ φτάσω τὶς ἄλλες ποὺ εἶχαν προχωρήσει, εἶδα κι' ἔπαθα.

Φτάσαμε στὶς συκιές, ποὺ βρίσκονται στὴν ἄκρη τοῦ ἀπέραντου περβολιοῦ τοῦ θεοῦ μου κι' ἀρχίσαμε τὴ λεηλασία.

Τὰ καλάμια ἀρχίσανε τὴ δουλειά τους, μὰ εἴδαμε ὅτι τὰ σῦκα πέφτοντας χάμω λυώνανε καὶ πολλὲς φορὲς λυώνανε στὸ κεφάλι ἢ στὸ φόρεμα ἐκείνης ποὺ τὰ μάζευε. Γι' αὐτὸ ἀποφασίσαμε νἀνεβῇ μιὰ ἀπὸ μᾶς σὲ κανένα δέντρο. Τὸ σπουδαιότερο ὅμως ἦταν ποιὰ θ' ἀνέβαινε.

— Οἱ μεγάλες δὲ μποροῦν ν' ἀνεβοῦν, δήλωσε ἡ Νίνα.

— Ἀμ' βέβαια, μεγάλη μου, γιὰ ν' ἀνεβῇς στὸ δέντρο εἶσαι «μεγάλη», γιὰ νὰ κάνῃς τρέλλες δέν...

— Ἔλα, Κίτσα, σώπα τῶρα, τί λές, μαλώνετε ;

— Οὔτε ἡ Ἔλλη δὲ μπορεῖ ν' ἀνεβῇ, γιατὶ εἶναι μικρὴ καὶ θὰ τσακιστῇ.

— Τότε θ' ἀνεβῶ ἐγώ ; φώναξα.

— Βέβαια, κυρία μου, κι' ἑτοιμάσου!

Γιὰ μιὰ στιγμὴ ξύνισα τὰ μοῦτρα μου, βλέποντας ὅμως τὸ ἀδιέξοδο καὶ μὴ θέλοντας νὰ δείξω ὅτι ἀκούω εἰς ἄλλες, ἔκανα τὴν εὐχαριστημένη.

— Τόσο τὸ καλύτερο' ποιὸς θὰ κάνῃ ὅμως τὴ σκάλα ;

— Νά, ἀπ' αὐτὴ τὴν πέτρα θ' ἀνεβῇς στὸν ὦμο μου, ἔπειτα σ' αὐτὸ τὸ κλαρί, ἔπειτα...

— Καλά, καλά, κατάλαβα' καὶ θὰ κόβω σῦκα νὰ σᾶς πετάω ;

— Ὄχι θὰ τὰ βάζῃς στὸ καλάθι.

— Καὶ σεῖς τί θὰ κάνετε ;

— Ἐμεῖς ; χμ... μ...

— Ἀπορία ψάλτου βῆξ. Κατάλαβα : ἐσεῖς θὰ καθόσαστε νὰ τρῶτε τὰ ἑτοιμα. Πολὺ καλά, τεμπέλες μου, ἐγὼ θὰ φάω τὰ περισσότερα καὶ τὰ πιὸ γινομένα.

Μπρός, κυρία σκάλα ! Ὄοοπ !

Σὲ λίγη ὥρα καὶ τὰ δυὸ καλάθια γεμίσανε καὶ τὸ στομάχι βέβαια τῆς ὑποφαινομένης περισσότερο.

— Μπρός, γυρίζουμε ;

— Ναί, γιατὶ ὁ ἥλιος βγῆκε, κι' ἂν κάτσουμε περισσότερο, θὰ ψηθοῦμε.

— Ἐμπρός, Ἔλλη, πιάσε τὸ ἕνα καλάθι μὲ τὴ Νίνα, καὶ σύ, Κούλα, τὸ ἄλλο μὲ τὴ Λέλα. Ἐγὼ θὰ κρατῶ τὰ ἄχρηστα καλάμια σας.

Καταλαχανιασμένες γυρίσαμε σπίτι καὶ σὲ κακὰ χάλια. Τὸ ἄσπρο λινὸ τῆς Ἔλλης, εἶχε γίνει κοκκινωπὸ κι' ὅλο μπάφες,—μπάφες ἀπὸ τὰ σῦκα.

Ἡ ψάθα τῆς Κούλας ἀπὸ ἄσπρη εἶχε γίνε καφετιὰ καὶ τὸ χάρτινο καπέλλο τῆς Λέλας ποὺ μὲ χίλια βάσανα εἶχε κατορθώσει νὰ πλέξει, ἦταν γιὰ τὰ σκουπίδια· τῆς Νίνας τὸ φουστάνι εἶχε σκιστεῖ ἀπὸ τὸ καλάθι, κι' ἐγὼ κρατοῦσα στὸ χέρι τὰ γεμάτα χῶμα καὶ λάσπες πέδιλά μου.

Εἴμαστε ἱδρωμένες λαχανιασμένες, κουρελιασμένες, ἀλλά, πόσο εὐχαριστημένες !

Χαραυγή

ΜΕΤΑΚΟΜΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΞΟΧΗ

Τὸ μεγάλο φορτηγὸ «Τιτανικὸς» σταμάτησε ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα μας πολὺ πρωΐ, στὶς πέντε καὶ κάτι. Νυσταγμένοι, γιατὶ δὲν εἴχαμε χορτάσει τὸν ὕπνο, τὸ ὑποδεχθήκαμε ὅπως κάθε χρόνο μὲ ἀλαλαγμοὺς χαρᾶς. Μᾶς ἔχει γίνει συμπαθητικό, σὰν κάτι δικό μας, ἀρκεῖ νὰ μὴν ἔχῃ τὴν τύχη τοῦ συνωνύμου του. Μᾶς ἔρχεται αὐτὴ ἡ σκέψη ἀπὸ τ' ὄνομά του γραμμένο μὲ μεγάλα γράμματα στὰ πλευρά του. Ἀλλά... ταξιδεύει στὴ στεριὰ κι' ἔτσι ὁ κίνδυνος εἶναι μικρότερος.

— Νά φορτώσουμε! προστάζει ὁ μπάρμπα-Νικόλας, ὁ δδηγὸς τοῦ πελώριου φορτηγοῦ, μ' ἕνα ὕφος τουλάχιστο στρατηγοῦ. Κι' ἀμέσως γεμίζει ὁ δρόμος ἀπὸ πράγματα ἀνόμοια κι' ἀταίριαστα, ποὺ γιὰ πρώτη φορὰ βρέθηκαν μαζὶ καὶ πάλι θὰ χωρίσουν. Σὲ μιὰ στιγμὴ ὁ δρόμος μας παίρνει τὴν ὄψη λαϊκῆς ἀγορᾶς. Σκάφες δίπλα σὲ ντεβάνια, καὶ σαΐζ-λόγκ ἀγκαλιασμένες μὲ τὸ καζάνι τοῦ πλυσταριοῦ, καὶ μπόγοι διαφόρων χρωμάτων, καὶ καρέκλες καὶ σκάμνια καὶ σιδερικά, καὶ μύρια ὅσα μικροπράματα ποὺ λέγονται νέικοκυρίο καὶ ποῦ, ὅπως τὰ βλέπει κανείς, φαντάζεται πὼς ποτὲ πιὰ δὲ θὰ ταχτοποιηθοῦνε.

Κι' ὅμως φορτώνονται καὶ ξεφορτώνονται αἰσίως στὴ Γλυφάδα, καὶ ταχτοποιοῦνται ὡς τὸ Σεπτέμβρη, ποὺ θὰ ξαναμπερδευτοῦν πάλι καὶ θὰ ξανασιαχτοῦν.

Τελοσπάντων, αὐτὴ ἡ ἀναστάσση, κάθε χρόνο, δημιουργήθηκε γιὰ νὰ ἀναπνέῃ κανεὶς ἀέρα καθαρό, ἀλλ' ἀσφαλῶς καὶ γιὰ λίγη ποικιλία στὴν καθημερινὴ μονοτονία τῆς ζωῆς.

Καὶ λογιζόμαστε ἀπὸ τοὺς εὐτυχεῖς ἐνοικιαστὴ ποὺ, φεύγοντας ἀπὸ τ' ἀθηναϊκὸ καμίνι, ἀπολαμβάνουμε γιὰ ἕνα τρίμηνο τὸ πράσινο, τὸ γαλανό, τὰ μπάνια τὰ δροσερὰ καὶ τὰ δροσόλουστα βραδυνὰ τῆς ἐξαιρετικὰ ὡραίας γλυφαδιώτικης τοποθεσίας.

Ἀνθισμένο Θυμάρι

ΕΝΑΣ ΤΡΕΛΛΟΣ

Καὶ ποιὸς δὲν τὸν θυμᾶται ; Ποιός, ἀπ' ὅσους τὸν συναντοῦσαν στὸ δρόμο τους κάθε μέρα, εἶναι δυνατὸ νὰ τὸν ξέχασε ; Μοῦ φαίνεται σὰ νἄταν χτές.

Ἡ εἰκόνα του, μ' ὅλη της τὴν τραγικότητα, εἶναι ὁλοκάθαρα ζωγραφισμένη στὸ μυαλό μου.

Τὸν βλέπω πάντα τὸν ἴδιο : οὔτε πιὸ γέρο, οὔτε πιὸ νέο. Οὔτε πιὸ καθαρό, οὔτε πιὸ βρώμικο. Οὔτε πιὸ καλὰ στολισμένο, οὔτε πιὸ κουρελή. Πάντα μὲ τὸ ἴδιο ροῦχο τὸ τριμμένο στὶς ἄκρες τῶν μανικιῶν καὶ στὸ γιακά. Τὸ τριχωτό του στῆθος, πάντα ἀνοιχτό, χωρὶς πουκάμισο, μόνο μιὰ σκιὰ φανέλλας τὸ σκεπάζει. Τὸ κεφάλι του πάντα στέκει περήφανο μὲ τὸ μακριά του μαλλιά.

Ὅταν τὸν βλέπαμε, τρέχαμε γύρω του, σχηματίζοντας μιὰ παράξενη ἀκολουθία, χαιρόμασταν νὰ τὸν ἀκούμε. Ἡ παραξενιὰ ποὺ βρίσκαμε σὰ λόγια καὶ στὰ κομμάτιά του μᾶς γοήτευε ἐκείνη τὴν ἐποχή.

Τὸ ὕφος του ἦταν πάντα σοβαρὸ καὶ περίλυπο. Μιὰ βαθειὰ μελαγχολία ἦταν ζωγραφισμένη στὸ χλωμό του πρόσωπο. Βυθισμένος στὰ σκοτάδια τοῦ λογικοῦ του, δὲν ἔδινε καμμιὰ προσοχὴ σ' ὅ,τι γινόταν γύρω του. Διαρκῶς μονολογοῦσε. Μιλοῦσε ἀκόμα καὶ σὰ δέντρα, στὸν οὐρανό, στὸν ἥλιο. Ἀπευθυνόταν στὰ σπίτια. Μιλοῦσε μὲ τὸν ἀέρα.

Ἡ ἀδυναμία του ὅμως ἦταν οἱ τηλεγραφικοὶ στύλοι. Μὲ τὴν πέτρα ποὺ πάντα εἶχε στὸ χέρι, χτυποῦσε τὸ στύλο κανονικά, σὰ χειριστήριο τηλεγράφου.

Ἐμεῖς τρέχαμε τότε γύρω του καὶ προσπαθούσαμε νὰ πάρουμε τὸ νόημα ἀπ' τὸ λόγια του. Μὰ τοῦ κάκου. Τὸ κρατοῦσε γιὰ τὸν ἑαυτό του. Ἀφοῦ ὅμως τελείωνε τό... τηλεγράφημα, γύριζε σὲ μᾶς καὶ μᾶς ἔλεγε : «Σεῖς, ἀνθρωποι μικρόψυχοι, δὲ μπορεῖτε νὰ μὲ καταλάβετε. Τὸ κεφάλι σας εἶναι ἄδειο... κούφιο. Τὸ μυαλό σας δὲν ἔχει καμμιὰ ἰδέα... τίποτα, τίποτα...

Νά, αὐτοί... ναί αὐτοί μόνο μὲ καταλαβαίνουν, (κι' ἔδειχνε τὸ στύλο): Αὐτοί... μά εἶναι μακρυά καὶ δὲν ἀπαντοῦν. Κάποτε θἀπαντήσουν.» Καὶ μᾶς γύριζε τὶς πλάτες του κι' ἔξακολουθοῦσε τὸ δρόμο του μὲ βιαστικὸ βῆμα.

Μιὰ μέρα χάθηκε. Οὔτε ξαναφάνηκε πιὰ ποτέ. Ποῦ κῆγε; Τί ἀπέγινε; Μήπως τὸν κάλεσαν ἐκεῖνοι ποὺ μποροῦσαν νὰ τὸν νοιάσουν;

Βέδας

ΓΑΛΟΙ

Στὴν αὐλὴ τῶν νοικαρέων μας, πέντε γάλοι βορτάρουν καμαροτοί, καμαροτοί. Τί χονδροί ποὺ εἶναι! Φαίνονται σὰν καπευχαριστημένοι, ἴσως ποὺ δὲν ἔχουν δοσολήψιες μὲ τὴ λίρα...

Ἀπ' ὅλα τους τὰ φερσίματα, ἕνα πρᾶγμα μ' ἔκαμε νὰ τοὺς προσέξω περισσότερο: Ἡ μεγάλη τους φλυαρία. Δὲν παύουν νὰ λένε, νὰ λένε. Ζητήσαν πολὺ στὴν ἔχουν στήσει! Τί ζητήματα ἔχουν νὰ λύσουν οἱ Γάλλοι,— ἄ! παντιόν οἱ γάλοι ἤθελα νὰ πῶ!

Μὲ σὰ νὰ μὲ κοροϊδεύουν. ἀρχινᾶνε τὸ τραγούδι. Καὶ μὲ τί τάξη! πότε ὁ ἕνας, πότε ὁ ἄλλος, πότε ὅλοι μαζί:— γλοῦ, γλοῦ, γλοῦ. Ὅλη τὴν ἡμέρα πανηγύρι!

Τ' ἀπόγευμα βγῆκα ἔξω. Ὅταν γύρισα, μοῦ φάνηκε σὰν ἡσυχία. Πῶς συμβαίνει αὐτό; ἄ, οἱ γάλοι, θυμήθηκα ἀλήθεια, τί γίνονται; δὲν ἀκούγονται: Τρέχω νὰ δῶ... Οἱ κακόμοιροι ἦταν κρεμασμένοι στὴν κουζίνα, στὴ σειρά, μαδημένοι, μὲ τὰ κεφάλια κάτω ποὺ πρίν μὲ τόσο καμάρι κρατοῦσαν ψηλά, καὶ χωρὶς τὰ φτερὰ ποὺ τοὺς δίναν τόσο μεγαλεῖο...

Ἄς εἶναι, πάλι θὰ φιγουράρουν — ἀλλ' αὐτὴ τὴ φορὰ στὸ τραπέζι τῶν ἀρραβώνων τῆς κόρης τῶν νοικαρέων.

Ἐλπίζουσα Ἑλλὰς

ΜΑΘΗΜΑ... ΩΔΙΚΗΣ

Ξέρετε; Χρημάτισα κάποτε καὶ... καθηγήτρια τῆς Ὠδικῆς. Παρέδιδα μάθημα... κατ' οἶκον. Κι' αὐτὸ ἔγινε τὸ περασμένο καλοκαίρι.

Μαθητὲς εἶχα δυὸ ἀδελφάκια, τὸ Σασάκη καὶ τὴ Λίζα. Τὸ ἕνα ἕξη καὶ τἄλλο τεσσάρων χρονῶν. Ἦταν ξαδελφάκια μου καὶ καθόμαστε στὸ ἴδιο σπίτι, στὸ χωριὸ ποὺ παραθερίζαμε.

Τὸ πρῶτο καὶ τελευταῖο μάθημα ἔγινε ἕνα αὐγουστιάτικο ἀπόγευμα. Ὁ οὐρανὸς ἦταν φουρτουνιασμένος κι' οἱ συχνὲς ἀστραπὲς καὶ βροντὲς προμηνοῦσαν μεγάλη βροχή. Γιαὐτὸ δὲν βγήκαμε ἔξω.

Καθισμένη λοιπὸν μαζί τους μέσα στὸ δωμάτιο, τὰ μάθαινα τραγούδια:

«Ἔλα ἕνα φίλο Δημητράκη...

Καὶ μὲ συνώδευαν καὶ τὰ δυὸ ὑψώνοντας μ' ὅλη τους τὴ δύναμη τὶς παιδικές τους φωνούλες:

... πούτρωγε ὅταν δὲν πεινοῦσε, μόνο ἕνα ψητό, λίγα μακαρόνια κι' ἑντεκάμισο πεστόνια.

— κι' ἑντεκάμισον πεπόσοσνιαασα, ἐπανελάμβαναν τὰ μικρά.

—Ἀχ, νὰ ἤμουν ὁ Δημητράκης ἐγώ, τί καλά! κάνει ὁ Σασάκης ἀνοίγοντας λαίμαργα τὰ μάτια.

—Γιατί;

—Γιὰ νἄτρωγα ἑντεκάμισον πεπόνια μὲ μιᾶς!

—Κι' ἂν ἦταν καρπούζια;

Τὰ ματάκια ἀγρόξανε πιὸ πολύ. Μὰ τώρα κι' ἡ μικρούλα Λίζα γλυκίφεται.

—Πιὸ καλά!

—Ἀγαπᾶτε λοιπὸν τὰ καρπούζια; Καὶ δὲν μοῦ τὸ λέτε τόσον καιρό;

—Γιατί; Μήπως ἔχεις;

Καὶ τὰ ματάκια γυρεύουν ἐδῶ καὶ κεῖ νὰ δοῦνε'... τἀνύπαρχτα καρπούζια.

—Ποῦ εἶναι τά; Ποῦ εἶναι τά;

—Ποιά; τὰ καρπούζια; Ἀμέσως. Ἔλα δῶ, Λίζα.

Ἡ μικρούλα πλησιάζει δειλὰ μὲ τὰ ματάκια καρφωμένα κεῖνεργα ἀπὸ δικά μου.

—Ἔλα καὶ σύ, Σασάκη.

Πλησιάζει κι' αὐτός.

—Λοιπόν, λέγω πιάνοντας τὰ δυὸ κεφαλάκια. Ἔχω δυὸ καρπουζάκια. Νὰ τὸ ἕνα τὸ μεγάλο—καὶ δείχνω τὸ κεφάλι τοῦ Σασάκη. Νὰ καὶ τἄλλο τὸ μικρὸ—τῆς Λίζας...

—Καλέ, τί λές; Αὐτὸ εἶναι κεφάλι... δὲν εἶναι καρπούζι!

—Ἀφοῦ σοῦ λέω ἐγώ. Καρπούζι εἶναι. Δὲν πιστεύεις; Φέρε, Σασάκη, τὸ μαχαίρι τῆς κουζίνας νὰ τὸ κόψουμε... νὰ δῆ.

—Ὤ! ὦ! μαμάκα μου! τὸ... καρπουζάκι μου,μαμάσσα! —βάζει τὶς φωνὲς ἡ Λίζα τρέχοντας ἔξω, ἐνῶ ἐγὼ σκάω στὰ γέλια.

—Ἔλα νὰ κόψουμε, Σασάκη, τὸ δικό σου...

—Καὶ τὸ δικό μουουουου, μαμάαα! Τὸ καρπουζάκι μουουουου!...

...Καὶ τὸ τόσο ὡραῖο μάθημά της... Ὠδικῆς τελείωσε μὲ μιὰ περίφημη συναυλία-θρηνωδία.

Ρέλια

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ μικρὴ Ζατρα ρωτᾶ τὴν ἀδελφή της:

— Ἀλήθεια, οἱ γάλλοι σκύλοι πῶς λένε τὸ γάβ-γάβ γαλλικά;

Χρυσοσύνεφο

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 30ην Αὐγούστου 1932

ΔΗΛΩΣΗ

Δὲν παραλαμβάνω γράμματα μὲ ἀνεπαρκὲς γραμματόσημο, γιὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ πληρώσω πρόστιμο. Ζυγίζετέ τα καὶ βάζετε τὸ γραμματόσημο σωστό. —Δὲν ἀπαντῶ σὲ κανένα, ὅταν μὲ ρωτᾶ γιὰ πράγματα ποὺ τὰ ἔχει ὁ Ὁδηγὸς τοῦ Συνδρομητοῦ. Τιμᾶται δρ. 5, ταχυδρομικῶς δρ. 6 γιὰ τὸ Ἐσωτερικὸ καὶ 7 γιὰ τὸ Ἐξωτερικό, καὶ πρέπει νὰ τὸν προμηθευθῆ ὅποιος θέλει νὰ λάβαινη μέρος στὴν κίνηση.

ΠΩΣ πάνε οἱ καλοκαιρινοὶ Διαγωνισμοί; Ἐργάζεστε, ἑτοιμάζετε, ἢ περιμένετε τὶς τελευταῖες ἡμέρες τῆς προθεσμίας, γιὰ νὰ... τὴ χάσετε;

Τάσος Δούζη, ὁ κ. Ξενόπουλος ἔλαβε τὸ εὐχαριστήριο γράμμα σου γιὰ τὴν ἀφιέρωση ποὺ σοῦ ἔγραψε στὸ ἀντίτυπό σου τοῦ «Κόκκινου Βραχου». Ναί, εὐχαριστῶ θὰ σοῦ ὁπογράψη καὶ τὸ ἄλλο, καὶ μακάρι νὰ σὲ βλέπαμε κάποτε στὰς Ἀθήνας, νὰ γνωρίσουμε κι' ἀπὸ κοντὰ ἕνα τόσο καλό μας φίλο. Ὑπόλοιπο στὴ διάθεσή σου δ. 9,20.

Περάστικα, *Βολιώτικο Παυγάκι*. Τὴν τρυφὴ τοῦ κομματιοῦ σου θὰ τὴ μάθης ἅμα ἔρθῃ ἡ σειρά του νὰ τὸ διαβάσω. Καὶ τώρα περιμένω νὰ μοῦ ξαναγράψῃς, γιὰ νὰ μάθω πῶς ἔγινες καλά.

Ἀφοῦ ἦταν τὰ μαθήματα, *Τζωμη*, δὲν πειράζει. Χαίρω ποὺ σ' κόπηκε σοῦ ἱκανοποιήθηκαν μ' ἕνα τόρο καλὸ βαθμό. Ὡραῖα πράγματι περνᾶς τὶς διακοπές σου. Οὔτε στὴν ἀπόλυτη ταμπελιὰ παραδίδεσαι, οὔτε παρακαυρᾶζεσαι μὲ σοβαρὰ διαβάσματα. Καὶ τώρα πότε θὰ μοῦ ξαναγράψῃς;..

Θλιμμένη Γοητεία, ἐνῶ ἀπὸ τὰ κομμάτια σου,πολὺ καλό,δημοσιεύθηκε στὸ προηγούμενο φυλλάδιο. Ἄλλη φορὰ νὰ μὴν ἀνοπομονῇς,γιατὶ πρέπει νὰ ἑρῶς πῶς αὐτὰ ἀργοῦν.Καὶ νὰ μὴ μοῦ στέλνῃς ἄλλο κομμάτι,ἂν δὲν ἰδῇς τί ἔγινε τὸ προηγούμενο.

Μὰ τὴ φαντάζομαι αὐτὴ τὴ χαρὰ καὶ τὴν περηφάνεια, *Χρυσὴ Πεταλουδίτσα*. Τώρα εἶσαι Διαπλασοπούλα καὶ μὲ ψευδώνυμο. Μικρὸ πρᾶγμα εἶναι; Ναί, ἄμα τελειώσῃς αὐτὴ τὴ μετάφραση, μπορεῖς νὰ μοῦ τὴ στείλῃς νὰ τὴν ἰδῶ. Ἔ, βέβαια, σὰν ἀδελφὲς ποὺ εἶστε, μπορεῖ ἡ μιὰ νὰ βοηθῇ τὴν ἄλλη σὲ ὅλα...

Ἔλαβα, *Θαρραλέα Ἑλληνίς*, καὶ περιμένω καλὰ-καλά. Ναί, κι' ἐδῶ κάνει τώρα πολλὴ ζέστη, ἀλλὰ τὸ βράδυ δροσίζει. Παγωμένο νερὸ θέλεις γιὰ τὸν «Ἀστρονόμο»; Ἔ, τώρα τὸ καλοκαίρι ἄς εἶναι καὶ παγωμένο...

Ὦ, εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένη ἀπὸ σένα, *Ἀσάλευτη Ζωή*, ἀφοῦ μόνη σὺ ἀπὸ τὴν τάξη σοῦ προβιβάσθηκες μὲ ἄριστα. Εἶδα καὶ τὶ ὡραῖα περνᾶς στὸ Ληξοῦρι. Τὸ καλύτερο γιὰ μένα, ποὺ βρῆκες ἐκεῖ ἡσυχία νὰ μοῦ γράψῃς. Κι' εἶχα πολὺν καιρὸ νὰ λάβω γράμμα σου...

Καὶ σύ, *Πονεμένο Χαμόγελο*, ἀργήσες. Ἀλλὰ ἀφοῦ τώρα θὰ μοῦ γράψῃς συχνά, δὲν πειράζει. Καὶ μὴ φοβᾶσαι πῶς θὰ σὲ βαρεθῶ ποτέ, δὲν βαρέθηκα ἐγὼ τὰ παιδιά μου. Σοῦ ἔστειλα τὰ τρία φύλλα ποὺ ζήτησες καὶ 12 τετράδια.

Διάβασα τὸ γράμμα σου, *Βρυσούλα*, καὶ εἶδα πόσο εὐτυχισμένη εἶσαι τώρα τὰ καλοκαίρι, νὰ θαυμάζῃς κάτω ἀπὸ τὸν ἡλιο τὴν πυκνὴν δέντρων τὴ «Ἀλάξια Μαρία» ποὺ εἶναι τόσο ὄμορφο μυθιστόρημα, καὶ τὸ «Θηριοτροφεῖο» ποὺ εἶναι τόσο ἀστεῖο, τόσο ἀστεῖο!...

Ὄχι, *Χωρὶς Φτερά*, ἐκεῖ πάρα δὲν ἔχω ἄλλον συνδρομητή. Ρράψε στὸν ἐξάδελφό σου πῶς χάρηκα πολὺ καὶ τὸν περιμένω. Εἶχες λάβει μέρος καὶ στὸ Διαγωνισμὸ τῶν Λύσεων ποὺ δημοσιεύθηκαν τἀποτελέσματά του; Περίεργο! Πῶς λοιπὸν δὲν σὰνέφερα; Νομίζω πῶς ἔλαβες στὸν ἑπόμενο καὶ δὲν θυμᾶσαι καλά.

Εὐχαριστῶ, *Κεφαλλονίτη*, ποὺ ἔλαβες τὸν κόπο νὰ μοῦ ἀντιγράψῃς αὐτὸ τὸ ἄρθρο, γιατὶ «Διδασκαλικὸ Βῆμα» δὲν παίρνω καὶ δὲν θὰ τὸ ἔβλεπα ποτέ. Κι' εἶναι ἀλήθεια, πολὺ σπουδαῖο τὸ ἄρθρο τῆς δα σκάλισας Π. Ἀφεντουλίδου, γιατὶ δείχνει τί ὡραία ἐντύπωση ἔκαμε στὸ δασκαλίκο κόσμο ἡ αὐστατικὴ ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου. —Τῆς παραγγελίας σου ἐξετέλεσα. Φίλησέ μου τὴν ἀδελφούλα.

Ἔτσι εἶναι, *Μαγεμένο Νησάκι*, γιὰ ὅλους τὴν ἴδια ἀγάπη ἔχω καὶ τὴν ἴδια φροντίδα, χωρὶς ξεχωρέσεις. Μόνο ποὺ δὲν μπορῶ νὰ τοὺς ἱκανοποιῶ ὅλους ὅσο χρήγορα ἐπιθυμῶ. Καὶ πολλοὺς, στὸ τέλος, ἀναγκάζομαι νὰ τοὺς ἀφίνω γιὰ τὸ ἑπόμενο. Πολὺ μοῦ ἄρεσε ἡ περιγραφὴ αὐτῆς τῆς ἐκδρομῆς μὲ θάλασσα καὶ μὲ Διαπλασι...Γιὰ πάλλα, συμφωνοῦ.

Ἡ ἀπάντησή σου δεκτή, *Φίορο τοῦ Δεβάντε*. Καλὴ ἡ ἰδέα σου γιὰ τὰ γατάκια,

ἀλλὰ πρέπει νὰ κάμῃς τὴν πρόταση μὲ Μικρὴ Ἀγγελία. Γιατὶ ἂν τὴν ἔκανα ἐγώ, ὅλοι ὅσοι ἔχουν πρὸς ἀποκατάσταση γατάκια, θἀπαιτοῦσαν νὰ τὸ πῶ ἐγώ, καὶ τότε τί θὰ γινόταν;.. Κι' ἓν' ἄλλο παρατηρῶ: τὸ γράψιμό σου γίνεται ὁλόενα καὶ πιὸ βιαστικό. Βέβαια μεγαλώνεις, δὲν μπορεῖς πιὰ νὰ γράψῃς ἕνα-ἕνα γράμμα ὅπως σὰν ἤσουν παιδί. Ἀλλὰ νὰ σταθῇς ὡς ἐδῶ. Ἀλλοιώτικα θὰ γίνῃς δυσκάνγνωστη.

Ἀφοῦ ἔχεις ἐξετάσεις γιὰ τὸ Γυμνάσιο, *Τρελλὴ Χορεύτρια*, πρέπει βέβαια νὰ διαβάζῃς. Γράψε μου ὅμως καὶ κάπου-κάπου Σοῦ ἔστειλα 8 τετράδια.

Μακεδονικὸν Ἐντελβάϊς, διεβίβασα στὸν κ. Φαίδωνα ὅλ' αὐτὰ ποὺ γράφεις καὶ, βαθιὰ συγκινημένος, σὲ ὑπερευχαριστεῖ. Χαίρω ποὺ εἶσαι κατενθουσιασμένη μὲ τοὺς καλοκαιρινοὺς. Διαγωνισμούς. Γιὰ φωτογραφία θὰ κάμω τοῦ χρόνου. Ἔστειλα 10 τετράδια.

Σωστὴ περιπέτεια, βλέπω, *Παλιὰ Ἀθήνα*, προκάλεσε τὸ τόσο ἀνέλπιστο γιὰ σένα Πρῶτο Βραβεῖο! Σὲ φαντάστηκα κεῖνη τὴ στιγμὴ ποὺ γύρισες χάλα-χάλα στὸ σπίτι κι' ἔπεσες «σὰν ἀνεμοστρόβιλος»στὴν κάμαρα τῆς θειᾶς... Τώρα περιμένω τὴ φωτογραφία σου.

Ἡ *Κορφιατοπούλα* μοῦ στέλνει σήμερα ἕνα μεγάλο γράμμα... ἔμμετρο ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος! Καὶ νὰ πῶς τὸ δικαιολογεῖ ἡ ἴδια:

Τὸ γράμμα ποὺ σοῦ γράφω
Καὶ εἶν' ἕλο σὲ στίχο,
Ἀστεῖο θὰ σοῦ φανῇ.

Μὰ ἔχω ἕναν... οἶστρο,
Ποὺ χάρη στὸ μαῖστρο
Μοῦ ἐξακολουθεῖ.

Πολὺ γέλασα καὶ μὲ τὶς 16 στροφές, τὴ μιὰ πιὸ ἐξυπνη ἀπ' τὴν ἄλλη. Ἀλλὰ γιὰ τὴ Σελίδα δὲν κάνει. Ἄλλωστε γιὰ τὴ Σελίδα μοῦ στέλνει κι' ἄλλο συγχρόνως — ποὺ δὲν ἐπιτρέπεται.

Τὰ ἔλαβα ὅλα, *Δαφνούλα*, καὶ σοῦ ἔστειλα δέκα τετράδια. Πολὺ μ' εὐχαριστήσε τὸ γραμματάκι σου. Μὲ λίγες γραμμὲς μοῦ ἔδωσες καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ τοῦ ὡραίου χωριάτικου γάμου ποὺ εἶχες τὴν τύχη νὰ ἰδῇς στὴν ἐκδρομή.

Ἡ πρωτοτυπία, *Νάρκισσε*, εἶναι δύσκολο καὶ πολύτιμο πρᾶγμα' γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἤρθε σὲ ἀνώτερη θέση ἀπὸ ἄλλους ὁ μῦθος «Σκυλὶ καὶ Καθρέφτης». Εἶναι πρωτότυπος, ἀδιάφορο ἂν δὲν εἶναι καὶ τέλειος. Ναί, τὰ «Δυὸ Μουλάρια» θυμίζουν τὸ γαϊδαρο μὲ τὸ ἐλάτι καὶ τὸ γαϊδαρο μὲ τὰ σφουγγάρια· εἶναι μιὰ παραλλαγή· ἀλλὰ κι' ὁ θαυμάσιος αὐτὸς μῦθος δὲν εἶναι πρωτότυπος τοῦ Λαφονταίν, παρὰ μίμηση αἰσωπείου, ὅπως καὶ πολλοὶ ἄλλοι τοῦ γάλλου μυθογράφου. Ἔτσι κι' ἡ *Δούλη Δωδεκάνησος* μιμήθηκε — γιατὶ μίμηση εἶναι, ὄχι μετάφραση — τὸ μῦθο «Le Buisson et la Rose» τοῦ Le Bailly.

Μὲ γειὰ τὸ καινούργιο σπίτι, *Νυφούλα τ' Οὐράνου*. Ναί, ἀφοῦ εἶχες τέτοια φασαρία, πρέπει νὰ σοῦ συχωρέσω καὶ τὴν ἀργοπορία καί... τὸ ξέθαρρο μελάνι τοῦ γράμματός σου. Θὰ δημοσιεύσω πρῶτα τἀποτελέσματα τοῦ Διαγωνισμοῦ Διηγήματος, καὶ κατόπι θὰ προκηρύξω τὸ Πένταθλο. Σοῦ ἔστειλα τὸ βραβεῖο σου.

Μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον διάβασα, *Ἀγριολοῦλουδο*, τὸ μεγάλο σου γράμμα. Μὲ λύπησαν καὶ μένα τἀποσπάσματα τῆς ἀλληλογραφίας σου μὲ Διαπλασόπουλα, ποὺ μοῦ παραθέτεις. Εἶναι, ἀλήθεια, τόσο θλιβερὸ νὰ βλέπῃ κάνεις παιδιὰ καὶ κορίτσια ἀπαισιόδοξα κι' ἀπογοητευμένα ἀπ' αὐτὴ τὴν ἡλικία! Εὐτυχῶς, ἐσὺ εἶσαι αἰσιόδοξος. Ἀκόμα, ἔχεις πολλὰ ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τῆς αἰσιοδοξίας καὶ τὰ γράφεις ὡραῖα. Στοχάζομαι λοιπὸν πῶς θὰ ἐξασκήσῃς μιὰ πολὺ εὐεργετικὴ ἐπίδραση στὰ Διαπλασόπουλα ποὺ σοῦ γράφουν. Κι' αὐτός μὰ τὴν ἀλήθεια, εἶναι ἕνας ὡραῖος ρόλος...

Ὅλα, βλέπω, τὰ διαβάζεις, *Ἐδίθ*, (μὰ κάνει;) Πραγματικῶς, στὸ «Χωρὶς Τίποτα» ὑπάρχει καὶ μιὰ ἐκτενὴς περιγραφὴ τοῦ «τράκ» ποὺ ἔχει ὁ συγγραφέας στὴν πρεμιέρα ἑνὸς ἔργου του. Ἀλλὰ ποῦ ξέρεις ἂν κι' αὐτὲς τὶς λεπτομέρειες ὁ κ. Ε. δὲν τὶς πῆρε ἀπ' τὸν ἑαυτό του, κι' ἂν κάποτε δὲν κρύφτηκε κι' αὐτὸς σ' ἕνα καμαρίνι;.. Παρηγοροῦ λοιπὸν γιὰ τὸ τράκ ποὺ σὲ πιάνει καὶ σένα στὸ σχολεῖο (ἢ ὄχι;). Καὶ νά, πλησιάζει ὁ καιρὸς ποὺ «θὰ ξαναφορέσῃς τὴ μαύρη ποδιὰ καὶ θὰ πάρῃς τὰ βιβλία ὁπό μάλης»...

Καθὼς θὰ εἶδες, *Γιούλη Ἄνθη*, στὸ προηγούμενο γράμμα σου δὲν μπόρεσα νἀπαντήσω. Αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις σήμερα γιὰ τὴν ὥρα εἶναι... περασμένα, γιατὶ ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου γυρίσαμε στὴν παλιά. Τἄλλα χαριτωμένα! Ἔλαβα καὶ τὴ φωτογραφία σου.

Ἐδῶ σταματῶ. Σὲ μερικὰ γράμματα ποὺ μένουν θἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο, γιατὶ γράφουν ἐνδιαφέροντα πράγματα καὶ δὲν μπορῶ νὰ τἀρνήσω ἔτσι. Ἄλλωστε δὲν εἶναι καὶ τόσο πολλά...

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται: «Καλοκαιριάτικη βραδυά» τῆς *Ἀρετῆς*. Τὴ συγχαίρω γιὰ τὸ ζῆλο της, ἀλλὰ τὴ συμβουλεύω νὰ γράφῃ σὲ πιὸ ἁπλὴ γλῶσσα. Ἂς ἰδῇ σὲ τί γλῶσσα εἶναι γραμμένα τὰ κομμάτια τῆς Σ. Σ. Σ. ποὺ δημοσιεύομε καὶ ὅλη ἡ διάπλασις. —«Ὅταν ξαναγύρισεν». Πολὺ μεγάλο, κι' ἂν ἀκόμη δημοσιευόταν σὲ δυὸ συνέχειες. Ἔχει λογοτεχνικὸ γράψιμο βέβαια καὶ εἶναι ἀρκετὰ δόκιμο, ἀλλὰ ἔχομε δημοσιεύσει δύο-τρία κομμάτια μὲ τὸ ἴδιο θέμα. Γιατὶ δὲν ζητᾶτε πιὸ πρωτότυπες ἐμπνεύσεις; — «Στὸν πεθαμένο ἀδελφό μου» τοῦ *Γιάννη Ἀέσβιου*.Μοῦ φαίνεται πῶς τὸ ποίημα αὐτὸ τὸ ἔχω καὶ πάλι ἀπορρίψει. Καὶ τώρα, δυστυχῶς, δὲν μπορῶ νὰ τὸ ἐγκρίνω, γιατὶ μόνο αἴσθημα δείχνει. Κατὰ τὰ ἄλλα εἶναι ὁλότελα ἄτεχνο. —«Πῶς ἐρίλησα τὸ Μπαγίτο Μουσολίνι» τῆς *Λεάνας*. Πολὺ νόστιμο, ἀλλὰ τὸ χαλοῦν οἱ πολλὲς ἑλληνικοῦρες. Γι' ἀστεῖο. βάζει κανεὶς κάπου-κάπου, ἀλλὰ ὄχι τόσο συχνά. Δὲν τὸ ξαναγράφει;—«Φιλοζωΐα (θέλει νὰ πῇ «Ζωοφιλία») καὶ Φιλανθρωπία» τοῦ *Μ. Μ.* Ἔχει πολλὰ προτερήματα. Ἀλλὰ εἶναι πολὺ ἐκτενές. Καί, τὸ κύριώτερο, ἀδικεῖ τοὺς ζωοφίλους, ποὺ εἶναι τόσο πολιτισμένοι ἄνθρωποι, ἀφοῦ ἀγαποῦν καὶ τὰ ζῶα σὰν ἀνθρώπους. Ἐγὼ δὲ θεωρῶ καθόλου τὴ ζωοφιλία ἀντίθετη στὴ φιλανθρωπία. Ὅποιος εἶναι ζωόφιλος εἶναι καὶ φιλάνθρωπος. Ἀλλὰ πολλοὶ φιλάνθρωποι δὲν εἶναι ἀκόμα καὶ ζωόφιλοι. κι' αὐτοὺς ἴσα-ἴσα πρέπει νὰ προσηλυτίζουμε, δείχνοντάς τους πόσο εἶναι ἄξια ἀγάπης, φροντίδας, προστασίας καὶ τὰ καϊμένα τὰ ζῶα. Ἀκόμα, ὅταν βλέπουμε μιὰ πλούσια κυρία νἄχῃ σὰν καὶ τί τὰ σκυλάκι της, δὲν πρέπει νὰ κάνουμε τὴ σκέψη πῶς τὰ λεφτὰ ποὺ ξοδεύει γι' αὐτό — καὶ τί στοιχίζει ἕνα σκυλάκι!— θἄκανε καλύτερα νὰ τὰ δώσῃ σ' ἕνα φτωχὸ ἄνθρωπο. Γιατὶ τὸ σκυλάκι ἐκεῖνο τῆς δίνει μιὰ πολὺ μεγάλη εὐχαριστηση, καὶ τό κάτω-κάτω ἔχει τὸ δικαίωμα καθένας νὰ δίνῃ στὸν ἑαυτό του ὅσες εὐχαριστήσεις θέλει καὶ μπορεῖ. Τὸ διήγημα τοῦ *Μ. Μ.* θὰ ἔβλαπτε τὴν ἰδέα καὶ τὴν προπαγάνδα τῆς ζωοφιλίας. Γι' αὐτὸ κυρίως τὸ ἀπορρίπτω. —«Ματαιοδοξία» τοῦ *Ὀλιβιέρου Κρόμβελ*. Καλὸ ἀνέκδοτο, ἀλλὰ κακὴ ἡ μετάφραση. Ὁ *Κ.* πρέπει νὰ ἐξασκηθῇ ἀκόμα στὴ γλῶσσα.—«Ζέστη καὶ κρύο» τῆς *Μελαχροινῆς Συριανοπούλας*. Γνωστότατο ἀνέκδοτο,ποὺ πολλὲς φορὲς δημοσιεύθηκε ὡς Παιδικὸ Πνεῦμα.—«Μαργαρίτες»τοῦ *Κρητικοῦ Ἀκρογιαλιοῦ*. Ἀρκετὰ καλογραμμένο, ἀλλὰ ἡ ἱστορία ὄχι τόσο φυσική. Φαίνεται πλασμένη καὶ βεβιασμένη.—«Ὄνειρο» τῆς *Σ. Π. Σ.* Ποίημα εἶναι ἡ πεζό; Ὁπωσδήποτε ἄρρυθμο κι' ἀνώμαλο. Ἡ ἰδέα πολὺ καλή. Θὰ μποροῦσε νὰ ξαναγραφτῇ.—Θὰ ἐξακολουθήσω.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

οἱ συνδρομηταί μου, ὅταν λήγῃ ἡ συνδρομή των, νὰ τὴν ἀνανεώνουν ἀμέσως, χωρὶς νὰ μὲ ὑποβάλλουν εἰς τὸν κόπον καὶ τὸ ἔξοδον νὰ τὸ ὑπενθυμίζω στὸν καθένα ἰδιαιτέρως. Ἡ ἐγκαιρη ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς εἶναι τὸ πρώτιστον χρέος τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀνανεώνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, δρ. 10.— Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν ἕως τὴν 30 Νοεμβρίου 1932. Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α, ἀνήκουν σὲ ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Δελφινάκι, ἀ. (ΑΒ). Ἴκαρος, ἀ. (ΕΒ). Εὐρυδίκη, κ. (ΕΒ). Εὔξεινος Πόντος, ἀ. (ΙΧ). Ραγισμένο Βιολί, ἀ. (ΠΑ). Μυστηριώδης Καβαλλάρης, ἀ. (ΓΓ). Διάττων Ἀστήρ, ἀ. (ΑΜ). Πικροδόφνη, κ. (! — !).

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους τῆς: *Ρασπουτεῖν* (ἔλαβα καὶ ἔστειλα') *Δοξασμένο Τριπολιτσοτάκι* (ἔστειλα· περιμένω καὶ περισσότερα ὅταν σἀφήσουν... τὰ παιχνίδια') *Ἐδηνέιον* καὶ *Ἑλένην Βαλασάκη* (Ὀδηγὸν ἔστειλα καὶ περιμένω') *Πίκμαν* (ἔστειλα «Ἄγγελον τῆς Ἀγάπης» καὶ 19 τετράδια') *Ἀγνὸ Ἰδανικό* (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα καὶ γιὰ τὸ καλό σου γράμμα') *Αὐσόχαρτο* (ἔστειλα 10 τετράδια') *Δὸν Κιχώτην* (τὴν ἔλαβα, ἀλλὰ δὲν προκηρύχθηκε ἀκόμα νέος Διαγωνισμὸς Πνευματ. Ἀσκήσεων· ὁ 261ος ποὺ εἶδες. ἦταν μόνο γιὰ Λύσεις') *Βεδονῖνον* (ὡραῖες οἱ εἰκόνες καὶ σ' εὐχαριστῶ ποὺ ἔκαμες τὸν κόπο νἀποῦ τὶς στείλῃς καὶ νὰ μεταφράσῃς καὶ τὰ λόγια τους· δυστυχῶς, στὴν ἀγγλικὴ ἐφημερίδα εἶναι πολὺ θαμπὰ τυπωμένες καὶ δὲν μπορῶ νἀ τὶς φωτογραφήσω') *Λυγαριὰν* καὶ *Πασχαλιὰν* (χαίρω ποὺ εἴσαστε πολὺ φίλες καὶ βρισκόσαστε πάντα μαζί καὶ... μαζί μου· γιὰ τὰ καλὰ λογάκια σᾶς εὐχαριστῶ πολύ') *Παραπονιάραν* (αὐτό, εἶδες, σοῦ ἐνέκρινα· δὲν πιστεύω ὅμως καὶ γιὰ εἶσαι...) *Μελαχροινὴν Νεράϊδαν* (ἔστειλα 8 τετράδια') *Μαρίνον Βέγιαν* (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὶς χαριτωμένες εἰκόνες') *Δοῦλην Δωδεκάνησον* (ἔστειλα· ἡ ἀπάντησή σου δεκτή') *Μελαχροινὸν Ἰστοσθην* (ἐνέκριναν ψευδώνυμο τῆς ἀδελφῆς σου· γιὰ νἀρχέτκι τὸ φυλλάδιο σ' ὄνομά σου, πρέπει ν' ἀλλα-

χθῇ ἡ διεύθυνσή· ἔστειλα καὶ τὰ ζητηθέντα κι' ἔχω στὴ διάθεσή σου δρ. 7,60· ὄχι; οἱ Μαγικὲς Εἰκόνες δὲν ὑπάγονται σὲ κανένα Διαγωνισμό·) *Ἀχράμπελην* (τὸ διόρθωσα αὐτὸ τὸ λάθος τοῦ Κρυπτογραφικοῦ· ὁ κ. *Φαίδων* εὐχαριστήθηκε πολὺ μ' αὐτὰ ποὺ γράφεις ἀπὸ τὴν παράσταση τῆς «Ἀνιέζας»·) ***Πειραιωτάκι*** (καὶ τὸ δικό σου γράμμα τοῦ τόδειξα· τί καλά! χαίρω πολὺ γιὰ ὅλ' αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις·) ***Αἴγλην*** (καὶ μὲ τὸν καιρὸ θὰ κάνῃς καλύτερα· ναί, νὰ μετρᾶς καὶ τοὺς τίτλους ποὺ παρεμπίπτουν· στίχοι δὲν εἶναι κι' αὐτοί;) ***Μαντὼ Μαυρογένους*** (ἂν δὲν ἔστειλα, θὰ πῇ πῶς δὲν ἔλαβα·) ***Ρέαν Κρόνου*** καὶ ***Αὔραν Βορέα*** (μετὰ χαρᾶς!) ***Ἀτθίδα, Ἰω. Σκούταν*** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν **5** ***Σεπτεμβρίου*** θὰ παντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 261ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 10 Νοεμβρίου.

543. *Λεξίγριφος*

Κερασφόρο στὴν οὐρά του
Ἑφτὰ χρώματα τραβᾶ
Καὶ τὸ κάνουν—τί χαρά του!—
Καὶ θεὸ καὶ βασιλιά.

Νέα Ἑλλὰς

544. *Στοιχειόγριφος*

Τί γλυκειὰ φωνὴ ποὺ βγάζει!
Σὲ μαγεύει, σ' ἐνθουσιάζει...
Δεύτερο κεφάλι παίρνει;
Στὸ σκοτάδι φῶς σοῦ φέρνει.

Ξαπεσμένη Λαίδη

545. *Τονόγριφος*

Κάποιον Πτολεμαῖο
Τὸν ὀξυτονίζω
Κι' ἕνα ζῶο... γενναῖο
—Ὄχι δά! — ἐμφανίζω.

Ντάλια

546. *Ἀναγραμματισμὸς*

Ρωμαῖον αὐτοκράτορα
Ἂν ἀναγραμματίσῃς
Καὶ τὸ διπλό του σβύσῃς,
Τῆς Θεσσαλίας—ἀπρόοπτο!—
Μιὰ πόλη θἀντικρύσῃς.

Ἀρτανιάν

547. *Ἀστὴρ*

* * *
* * *
* * *
* * * Σ * * *
* * *
* * *
* * *

Ὁριζοντίως πόλις τῆς Ἑλλάδος· καθέτως πόλις τῆς Ἰταλίας· διαγωνίως ὡραία τέχνη καὶ τραγικὸς βασιλόπαις.

Ταρζὰν.

548. *Ἐπιγραφὴ*

Υ Α Η Ν Θ Ν Σ
Κ Ι Ε Ι Χ Α Α
Α Ι Ε Ι Ν Κ Ρ

Ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις.

Πρόμαχος τῆς Ἐλευθερίας

549-553. *Μαγικὸν Γράμμα*

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

σκοπός, χάσμα, χῶμα, κτίσις, κόμη.

Μακεδονικὸν Ἐντελβεῖς

554. *Ποικίλη Ἀκροστιχὶς*

Τὸ πρῶτον τῆς πρώτης τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων, τὸ δεύτερον τῆς δευτέρας, τὸ τρίτον τῆς τρίτης καὶ οὕτω καθεξῆς, ἀποτελοῦν ἀμερικανικὸν κράτος:

1. Νεοέλλην διηγηματογράφος· 2. Μέγας ποταμὸς τῆς Εὐρώπης· 3. Νεοέλλην ποιητής· 4. Περίφημος ἀθηναῖος στρατηγός· 5. Βασιλεὺς τῆς Κορίνθου· 6. Αὐτοκράτωρ ἢ Ἅγιος· 7. Κράτος τῆς Εὐρώπης.

Πέτρος Μιχαηλίδης

555. *Φωνηεντόλιπον*

γπ - τν - πλσν - σ

Πληγωμένος Ἀετὸς

556. *Γρῖφος*

Ζή τὸ ἴα ἴα πλᾶ ἴα ἴα ἴα